

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Oluj-Ko-
lozsvár, Sira-
da

Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320,
évre 600, egészévre 1200 lej.
Földre: Havonta 1, negyedé-
vére 3, egészévre 10 lej.
A felírások díjazásáért a szer-
kesztőségnek kell megadni a cím-
et és a címet. A szerkesztőség
keint utánnomását csak a szer-
kesztőség engedélyével meg-
teheti.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmegtelen leveleket nem fogadunk el.
Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk.
Főszerkesztő: dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc.
Bukaresti szerkesztő: Hátvargi Ernő, Str. Matei Mila 13.

Ara 5 lej

Péntek, 1933 december 15.

5694. ÉV
KISZLEV 27.

XVI. ÉVF.
281 SZÁM.

A nemzeti parasztpárt és mi

Szeretnénk pontot tenni egy vitára, amelyet kezdettől fogva nem szívesen vállaltunk és nem mi idéztünk fel.

Kritikával kellett kísérnünk a nemzeti parasztpárt erdélyi sajtóorgániumainak az utóbbi hetekben tanúsított magatartását. Alig telt el nap, hogy ezekben a lapokban ne jelentek volna meg a zsidóságot bántó közlemények. Ujsgírói és zsidó költészeink volt, hogy ez ellen szót emeljünk.

Nem hallgathatjuk el, kínosan és fájdalmasan érintett bennünket, hogy éppen nemzeti parasztpárti lapjainkban kellett ilyen természetű vitába bocsátkoznunk. Mert bennünket — minék tagadjuk — még ma is, ammi családok után, a szimpátia és a bajtársi érzés szöli fűznek a nemzeti parasztpárt vezéréhez és tollforgató harcosaihoz. Mi nem tudjuk elfelejteni olyan könnyen azt a tízéves küzdelmet, amelyet együtt harcoltunk végig a nemzeti parasztpárttal a romániai demokrácia frontján. Mi nem tudjuk és nem akarjuk elfelejteni Gyulafehérvárt sem s ha a párt vezetői közül sokan meg is feledkeztek már erről a hősi korszakról, a nagy nekélődésekről és szent fogadkozásokról, belőlünk még ez sem tudta kiirtani azt a sokak előtt érthetetlen vonalmat, a melyet a nemzeti parasztpárt iránt viseltünk s amelyen keresztül végeredményben a demokráciához való ragaszkodásunk nyer kifejezést.

Ezt az érzelmünket sohasem rejtették véka alá és éppen ezért érthető, hogy kétszeresen fájt nekünk minden olyan ellenséges megnyilatkozás, amely a nemzeti parasztpárt részéről irányult ellenünk. Először hallgattunk, mert azt hittük, hogy csak kikiklárásról, elírásról van szó. Szinte hinni sem akartunk a szemünknek, amikor a Románia Nouăban és a Patriában nap-nap után jelentek meg cikkek, amelyek egy bizonyos Wieder nevű zsidó és egy Lupescuné nevű zsidóasszony bűneiért az egész romániai zsidóságot akarták felelőssé tenni. Nem akartuk hinni, hogy Manu Gyula lapjai máról holnapra antiszemiták vizsere ezveleek. És óvást emel-
tünk ez ellen.

Nem egyszer szögeztük le a lap hasábjain, hogy mi sem Wiederrel, sem Lupescunéval, sem Wolfshonnal semmi közösséget nem vállalunk, nem is ismerjük őket és tiltakozunk ellene, hogy bárki is azonosítsa őket a zsidósággal. Cikkeinknek meg volt az a hatása, hogy a Patria is szükségesnek látta lezögezni, hogy a zsidóság tényleg nem azonosítható Wiederrel. Az affért ezzel a magunk részéről befejeztünk is tekintetünk, ha a Patria nem használta volna fel ezt az alkalmat arra, hogy bennünket ültessen a vádlottak padjára.

A nemzeti parasztpárti felhívatalos mai számában ismét foglalkozik velünk és azt írja, hogy az Uj Kelet a józilis és jóhiszeműség szabályai ellenére erőnek erejével antiszemitának akarja fel-
lámítani a Patriát.

„Nem tudjuk megérteni — írja a lap — hogy milyen érdek vezet ebben a magatartásban az Uj Keletet és főként a Zsidó Pártot. Nem fogunk válaszolni erre a nem éppen elegáns gyanúsítási kampányra, mert hiszen a nemzeti parasztpárt álláspontja a zsidókérdésben éppen eléggé ismeretes a mi kormány zásunk idejéből, amely alatt az Uj Keletnek nem volt alkalmá szenzációs riportokat írni sem zsidó verésekről, sem ablakbetörésekről, sem a zsidó listák letételének megakadályozásáról. Amit a cionista hivatalos csinál, azt csak a bujogtatás nével lehet illetni. Felbujtja a zsidó lakosságot a nemzeti parasztpárt és Erdély románsága ellen.”

Ezt írja rólunk nemzeti parasztpárti lapjaink.

Azt hisszük, hogy azok után, amit e cikk bevezető sorában mondtunk, mi

A választási szabadság biztosítására tárgyalásokat kezdett a nemzeti parasztpárt a kormányval

Lupu érdekes nyilatkozata a kisebbségek ellen indított hajszáról. Megkezdte munkáját a municíós minisztérium

Bucuresti-Bukarest, dec. 14. (Az Uj Kelet tud.) A választási visszaélések dolgában ma fordulat történt és amelynek nyomán az ellenzéki pártok remélik, hogy a liberális párt választási eszközei sokkal kevésbé lesznek erőszakosak mint az előző liberális választások alkalmával. Tegnap este ugyanis Madgearu volt pénzügyminiszter, mint a nemzeti parasztpárt főtitkára felkereste Duca miniszterelnököt. Madgearu pártjának megbízásából arra kérte Ducát, hogy a választások szabadságának védelmére a kormány ugyanolyan utasításokat adjon ki, mint amikkel a Vajda-kormány 1932-ben a választások szabadságát biztosította.

Duca teljes egészében magáévé tette a nemzeti parasztpárt ajánlatát és ígéretet tett, hogy a nemzeti parasztpártval szorosabban azonos szövegű rendeletet fog kiadni. Ezzel szemben Duca ugyanolyan nyilatkozatot kíván a nemzeti parasztpárttól, amelyet a liberális párt tett a Vajda-féle parlament megválasztásakor.

A nemzeti parasztpárt ezt a feltételt minden valószínűség szerint elfogadja.

Dr. Lupu a kisebbségellenes üldözésekről

Dr. Lupu, aki most tért vissza választási körútról, az Adeverulnak kijelentette, hogy nem lepte meg Vajda Sándor bukása, mert ő arra már az emlékezetes Skoda-interpelláció óta el volt készülve. Saját választási sikereiről is nyilatkozott a parasztpárti vezér és kijelentette, hiába mesterkedtek a liberális kortések, hiába tépték le a felfüggesztéseket, az egész országban nagy lelkesedéssel fogadták. Elmondotta Lupu, hogy

a liberális kortések a kisebbségek lakásába is behatoltak és erőszakoskodtak, főleg az erdélyi magyar és kadiliteri bolgár lakossággal.

— Ha beszélni tudnék a nyelvükön — mondotta Lupu —, ugy hazámnak mint a kisebbségeknek a legnagyobb szolgálatot tudnám tenni. Hiába adta ki Duca és Titulescu a rendeleteket a választási szabadságok biztosítására, én mégis szkeptikus vagyok, hiszen egyetlen napon Máramaros, Naszód, Izmail és Dambovita megyékből érkeztek törvénytelenésekről panaszok. Azonnal meg kell büntetni minden törvényteleneséget, mert ez nem utolsó sorban a kormányynak is érdeke.

Lupu egyuttal megcáfolja azt a hirt, mely szerint a választások után a kormányba lépne be.

is fel vagyunk mentve a választás alól. Kár volna mélyíteni az ellentéteket ott, ahol azok elsimítására van szükség. Nem, mi valóban nem akarjuk az erdélyi zsidóságot a nemzeti parasztpárt ellen hangolni, mert mi még ama kevesek közé tartozunk, akik hisznek benne, hogy a nemzeti parasztpártban, minden ellenkező látszat ellenére, még mindig elevenen élnek azok a demokrátiás erők, amelyekhez egykor olyan nagy reményeket fűzött az ország népe és amelyek valamikor talán új alkotásokra serkennek mai aléltásukból. Minden családunk és megbántott

Bucuresti-Bukarest, december 14. Paul Anghelescu tábornok, municíós miniszter vezetésével megkezdődött a hadsereg fegyver és municíós szükségleteinek tanulmányozása. A kiküldött bizottság feladatát a hadsereg vezérkari főnök készít, amelyet meg fogja állapítani, hogy milyen mértékben lehet ellátni a hadsereget belföldről és milyen szerződéseket kell kötni a külfölddel. A Skoda-szerződés ügyében még nincs döntés, ez a kényes kérdés tanulmányozás tárgyát képezi még.

Az előző herceg ma meglátogatta a hadügyminisztériumot, azután a hadseregfelügyelők bizottságának ülésén elnökölt.

Az Adeverul cikket írt a szociáldemokratapárt választási esélyeiről. A lap konstataálja, mily nehézségekkel tudták a párt jelölő listáit letenni, több jelöltjükkel, mint Fluerastr, Brudert, Waltert letartóztatták. A szociáldemokratapárt összesen harminchét meggyében tette le listáit és reméli, hogy 120 ezer szavazatot fog szerezni.

A király Színájában

Az uralkodó ma reggel 9.40 órakor Színájába utazott. A kotroceni pálya udvaron megjelent Duca miniszterelnök vezetésével a kormány összes tagja, a rendőrprefektus, a sziguranca vezérigazgatója és más magas személyiségek. A király Iliasievici udvarmester és Bănu Eugen helyettes sziguranca vezérigazgató társaságában utazott. Délben 12.30 órakor érkezett a vonat Színájába, hol Mihály trónörökös várta édesapját s egy diszszázad tisztelgett az uralkodó előtt, ki elfoglalta lakását a királyi kastélyban. Január 10-ig fel függesztették az összes kihallgatásokat.

Felfüggesztették a bukovinai németnyelvű szocialista napilapot

Bucuresti-Bukarest, december 14. Tegnap egy beügyminiszteri rendelet őt napra betiltotta a Csernovicban megjelenő Vorwaerts című lapot. A felfüggesztés az ottani megyei prefektus feljelentésére egy inkriminált klisé miatt történt. Radaceanu szociáldemokrata vezető azonnal inervenál az illetékes személyeknél a lap érdekében.

ságunk ellenére sem vagyunk ellenségei a nemzeti parasztpártnak, sőt ellenkezőleg, igaz baráti érzéssel vagyunk ellelve a párt kiváló vezeterei iránt, mert nem szüntünk meg hinni benne, hogy ezek a kipróbált vezetők vissza fogják vezetni a pártot eredeti programjához és célkitűzéseikhez, hogy nem fogják megcsufolni multjukat és azt a hősi harcot, amelyet a romániai demokráciáért folytattak.

Ebben a hitben zárjuk le a vitát és reméljük, nem lesz okunk rá többet, hogy azt újra megnyissuk.

(m. e.)

VILÁG TÜKRE

A lausannei konferencia

Beszámolt az Uj Kelet azokról a tárgyalásokról, amelyek a németországi menekültek ügyében zajlottak a Lausanneban a Népszövetség menekültügyi tanácsának első ülészakán. Ezek a tárgyalásokon a világ zsidóságát a következő személyiségek képviselték: Dr. Chaim Weizmann, a Jewish Agency, dr. Nachum Goldmann, a Comitée des Delegations Juives, Oungre igazgató az ICA, dr. Bernhard Kahn és dr. Jammes Bernstein, HIAS-ICA-Emig Direct részéről. A népszövetségi főbiztos mellé delegált zsidó megbízott Norman Bentwich professzor, a jeruzsálemi egyetem tanára.

Mint ismeretes, a menekültügyi tanács megnyitó ülése után dr. Weizmann Chaim tartott nagy beszédet. Ezután lord Robert Cecil, Anglia reprezentánsa és a menekültügyi tanács elnöke szólalt fel. A volt angol külügyminiszter beszédében hangsúlyozta, hogy a zsidókérdés világprobléma, melyben az összes nemzetek érdekeket és amelyet csak a nemzetek segítségével lehet megoldani. Herzl ugyanezt mondotta negyven évvel ezelőtt. Akkor, amikor még a legmerészebb fantázia sem mert volna gondolni németzsidó menekülésre. Amíg negyven évvel ezelőtt előre látott a cionista mozgalom megalapítója, azt ma szóról szóra ismételte meg a világ egyik legnagyobb államférfia, aki valószínűleg nem ol-
vasta a Judenstaat-ot.

Ezután Beranger szenátor, a francia szenátus külügyi bizottságának elnöke és Franciaország reprezentánsa beszélt. Rámutatott arra, hogy Franciaország a szabadságjogok hazája, ahol szabadon érvényesül a zsidóság.

Jammes MacDonald népszövetségi főbiztos hosszabb referátumban ismertette azokat a tárgyalásokat, amelyeket a különböző kormányokkal folytatott a menekültek bevándorlása és letelepítése ügyében. Többek között elmondotta, hogy a német birodalmi kormánytól tett látogatása során ama nézetének adott kifejezést, hogy Németországnak is részt kell vennie a menekültügyi hivatali akcióiban. A birodalmi kormány azonban a legmerészebben elutasította ezt és arra a legmerészebb álláspontra helyezkedett, hogy a menekültügyi hivatal munkája morális és anyagi segítséget nyújt a „politikai agitátoroknak”.

A további tanácskozások során dr. Nachum Goldmann, a Comitée des Delegations Juives elnöke tartott beszédet az amerikai zsidó kongresszus és a Comitée nevében. Többek között a következőket mondotta:

— A két szervezet, melynek nevében beszélek, az Egyesült Államok valamint Közép- és Kelet-Európa nagy zsidó tömegeit képviselik. A két szervezet mély elégedéssel vette tudomásul a Népszövetség ama elhatározását, mely szerint főbiztos nevez ki és külön hivatalt állít fel a németországi zsidó menekültek segélyezésére. E két szervezet kezdettől fogva felismerte a zsidókérdés nemzetközi jellegét, amelyet csak nemzetközi alapon és a civilizált világ összefogása útján lehet megoldani. Ezen az uton jelentős lépés a népszövetségi biztos kijelzése, mely lényeges részét képezi mindazon kísérleteknek, melyek a zsidókérdés ama részének megoldására irányulnak, mely a németországi zsidó menekültek tragikus sorsában jut kifejezésre. A menekültügyi tanács létesítését egy további lépésnek tekintjük a zsidókérdés megoldására irányuló nemzetközi aktivitás útján. Hiszünk, hogy a főbiztos és a menekültügyi hivatal teljesítményei a zsidókérdéssel kapcsolatos nemzetközi összefogás példája gyanánt történelmi jelentőségű eseményt fognak jelenteni. A zsidó nép nagy reményeket fűz e tisztelet működéséhez és hálával adozik a különböző országok és kormányok ama készségének, melyet irányunkban tanúsítottak, hogy segítsenek enyhíteni testvéreink ezreinek szenvedéseit, akik csak azért szenvednek, mert zsidóknak születtek.

Nachum Goldmann azután az amerikai zsidó kongresszus és a Comitée des De-

Rádióvevők!!!

Megérkeztek a legmodernebb

Világláger rádióink

Kérjük nálunk meghallgatni!

ELECTRICA

Fóter és C. Victoriei sarok (Central Szálló épület)

legations Juiyes legmesszebbmenő támogatásáról biztosította a népszövetségi fő biztost és a menekültügyi tanácsot.

A lausannei konferencia zárulésán az európai államok reprezentánsai kijelentették, hogy nem tudnak újabb kötelezettségeket vállalni a menekültek ügyében. Egyedül az uruguayi delegátus jelentette ki, hogy a délamerikai államok megnyitják kapujukat a német menekültek számára és elősegítik azoknak a telepítését országukban.

Beranger szenátor, Franciaország reprezentánsa kifejtette, hogy Franciaország eddig már harmincezer menekültet fogadott be és úgy filanropikus segéllyel, mint tekintet nélkül az országban uralkodó munkanélküliségre, az anyaországban és a kolóniákban nyújtott munkalehetőségeket támogatja a menekülteket. Az állam egymillió frankot adott ki segélyezésre. Negyven tudós a francia egyetemeken helyezték el. Mintegy négyezer kiskereskedő teremtett magának új gazdasági tevékenységet. De már most is nagyobb a menekültek száma, mint amennyit Franciaország befogadhat és illúzió volna azt hinni, hogy a kivándorlási mozgalom nyúvópontjára jutott. Az új német országai törvények újabb zsidó tömeget országba kívándorlásra kényszerítenek. Ezért figyelmezteti a menekültügyi tanácsot, hogy Franciaország nem tud több menekültet befogadni. Más országokra kell gondolni, elsősorban Észak és Dél-Amerikára.

A hollandiai delegátus kifejtette, hogy Hollandiában hárommillió frankot gyűjtöttek össze a zsidó szervezetek, melyek arra törekednek, hogy a menekültek fiatalabb generációját átrétegezzék. Hollandia azonban, akárcsak Franciaország, nem tud több menekültet befogadni.

Lengyelország képviselője, dr. Chodzko volt miniszter rámutatott arra, hogy Lengyelországban élnek a legnagyobb zsidó tömegek és a kormány ennek ellenére is több ezer bevándorlót fogadott be. Ezzel az amugvis súlyos gazdasági viszonyok között élő lengyel zsidók helyzetét még jobban megnehezítik. Teljes mértékben azonosítja magát dr. Wejmann állásponyjával a zsidó nép szociális strukturájának Palesztinában való átrétegződése kapcsán.

Csehszlovákia delegátusa is bejelentette, hogy nem tud további kötelezettségeket vállalni.

Lord Robert Cecil kifejtette, hogy Európa megtelt. Palesztina kicsi ország, amely pontos kontroll alatt áll s amelynek közigazgatása már eddig is mindent megtejt és meg fog tenni a jövőben is a zsidókérdés megoldása érdekében. Nagyobb lehetőségeink vannak a tengerentúli országokban. Nincs felhatalmazva, hogy az angol dominiumok nevében beszéljen, megállapítja azonban, hogy Angliának eddig 142 menekült professzort helyezett el és az angol kolóniák meg fogják tenni a menekültet ellátását illetőleg. Reméli, hogy a menekültügyi hivatal teljesíteni fogja köteletségét.

Amerika képviselője, prof. J. P. Chamberlain hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok kormányja feltétlenül hozzá akar járulni a menekültügyi kérdés humánus megoldásához. Vácuil Alberto Guanji uruguayi delegátus kijelentette a délamerikai államok nevében, hogy országai rendelkezésre állnak a menekülteknek.

Ezután James MacDonald népszövetségi főbiztos tartotta a megzáróbeszédét. A menekültügyi tanács legközelebbi ülését januárban tartja meg.

Huszezer lej kártérítést követel, mert hülyévé verte a gazdája

A törvényszék csak ezer lejt ítélt meg, mert az orvosszakértő megállapította, hogy a károsult már a verés előtt is egy kicsit hülye volt

Cluj-Kolozsvár, december 14. (Az Uj Kelet tud.) Ma megjelent a bíróság előtt egy ember, aki azzal vádolta volt főnökét, hogy meghülyítette és ezért huszezer lej kártérítést követel. A bírág előtt érthető csodálkozást váltott ki a feljelentés. A hallgatóság nem értette meg azonban a keresetet, csak amikor a felperes, Birta Sándor maga is elmondta az ügyét, akkor tört ki a derűtség a teremben. A bírő kérdésre elmondja a felperes, hogy a Deák Ferenc ucai Borbáthféle vendéglőben szolgált.

— Mivel vádolja az alperest? — kérdezte az elnök.

— Azzal vádolom, hogy meghülyített — mondja Birta Sándor olyan hangon, amely igazolja állítását.

— Magyarazza meg, hogy mi történt — szól közbe az ügyész.

— En kérem — kezdi Birta saját meghülyülésének történetét — Borbáthnál szolgáltam. Egyszer valamj pénzhiányon

összekaptunk, amely verekedéssé fajult. Borbáth úgy össze-vissza verte a fejemet, hogy azóta hülye vagyok.

A tanács és a hallgatóság hangosan nevet a szokatlan önvallomáson.

Kihallgatják dr. Kernbach törvényszéki orvosszakértőt, aki azt vallja, hogy ő megvizsgálta a felperest és azt észlelte, hogy — Birta a verés előtt is egy kicsit már hülye volt. Amnyiban igaz van a sértetnek, hogy a verés még fokozta elmebeli állapotának súlyosbulását.

A bíróság úgy döntött, hogy Borbáth vendéglős ezer lej büntetést kell fizessen a sértetnek és vállalnia kell az 500 lej perköltséget is.

Az ügyész tudomásul vette az ítéletet, a sértett pedig fellebbezett. Huszezer lej kártérítésért még csak lehet vállalni a hülyeséget, de ezer lejtért igazán nem érte meg. Ezért a pénztért normális is maradhatott volna.

Elmarasztalta a törvényszék az Uj Kelet munkatársát a dési zsidóverés következményei miatt megindult sajtóperben

500 lej fő és 300 lej mellékbüntetésre ítélte a törvényszék Barzilay Istvánt és 3000 lej erkölcsi kártérítést ítélt meg Chirtos dési rendőrkomisszárnak

Cluj-Kolozsvár, december 14. (Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék negyedik szekciójára ma tárgyalta Barzilay Istvánt, az Uj Kelet munkatársának rágalmozási sajtóperét, amely Chirtos dési rendőrtiszt feljelentése sere indult meg. Három évvel ezelőtt történt, hogy Désen, berugott paraszti legények, akiket azzal soroztak be a dési hadkiegészítőn, véresre verték Pollák-Dávid Izidor fuvarost. A verekedés során néhány dési polgárt bántalmaztak még. A járőrökkel azonnal értesítették a rendőrséget a történetekről, de onnan azzal jöttek vissza, hogy a rendőrségen senki sem akar intézkedni. Ezalatt Pollák Izidort véresre verték és félholtan kellett a kórházba szállítani.

Pollák Izidor esete a rendőrséggel

A rendőrség különös magatartásáról annak idején cikket írt az Uj Kelet. Három hétre rá megjelent az Uj Kelet szerkesztőségében az orvosi kezelés alatt álló Pollák Izidor és a szerkesztőség több tagja előtt előadta, hogy Koltos komisszár az eseményre következő fegyelmi eljárásról való félelmében nyilatkozatot akart tőle kiesikarni, amely szerint a rendőrség kellő időben a helyszínen volt és meg akarta akadályozni a verekedést. Mútan Pollák nevek felsorakoztatásával és nyilatkozatokkal igazolta, hogy ez az állítás megfelel a valóságnak. Barzilay István riportot írt az esetről, felszólítva a felsőbb rendű hatóságokat, hogy vizsgálják ki a védekezésnek ezt a különös módját.

Komplikáció a név miatt

A rendőrkomisszár a cikket rágalmozásnak minősítette és sajtóperrel élt, melyre a törvényszék megidézte Pollák Dávid Izidort és Singer Mórt az Uj Kelet dési tudósítóját. A tárgyalás során a vádlott hírlapíró védő nélkül jelent meg. A per első meglepetése az volt, hogy a cikkben Koltos komisszár neve szerepelt míg a panaszot Chirtosnak hívják. Pastia tanácselnök kérdéseire Chirtos előadta, hogy a magyar impérium alatt Kürtösek neveztek és csak azután szerepelt eredeti román nevén.

A törvényszék tanácskozássra vonult vissza annak megállapítására, rágalmozásnak tekinthető Chirtos, ha az Uj Keletben Koltos nevű rendőrkomisszár megtámadnak. Ebben a kérdésben a törvényszék tagjai között

nézeteltérés merült fel

és ezért a tanácsot harmadik bíróval, Lázár Károlyval egészítették ki. A harmastanács megállapította, hogy Koltos és Chirtos komisszárok azonosak és elrendelte a tárgyalás megtartását.

A harmas tanács elsőnek Pollák-Dávid Izidort hallgatta ki, aki elmondotta a dési verekedés történetét, majd elismételte a törvényszék előtt, hogy míg betegen feküdt a kórházban, feleségét és két tanját beidézttették a rendőrségre, ahol deklarációt akartak venni tőlük, mely szerint a rendőrség kellő időben kivonult a verekedés színhelyére. Az asszony és a veje együtt beidézett két tanu nem volt hajlandó aláírni a deklarációt. Ekkor Chirtos komisszár személyesen ment fel a kórházba a betegen fekvő emberhez, akif a deklaráció aláírására akart rábírní, de Pollák ezt megtagadta.

Chirtos és Pollákot a törvényszék szembesítette és Pollák megismételte a komisszár előtti állítását, annak ellenére, hogy Chirtos váoltannak minősítette a fuvaros állításait.

Singer Mór nem tett érdembeni vallomást. A vádlott kérte a bizonyítás kiegészítését és mindazoknak a tanuknak beidézését, akik Pollák Izidornél együtt voltak a rendőrségen és tagadták meg a nyilatkozat aláírását.

Marasztaló ítélet

A törvényszék a bizonyítási eljárás kiegészítésére vonatkozó kérését elutasította, ami ellen a vádlott hírlapíró semmisségi panaszt jelentett be. Lani ügyész vádbeszéde után a vádlott arra hivatkozva kérte felmentését, hogy a tanuvallomás teljes mértékben bizonyította, amit a cikkben állított, felmentését kérte.

A törvényszék Barzilay Istvánt büntösnek mondotta ki a sajtó útján elkövetett rágalmozás vétségében és szó többséggel 500 lej fő-, 300 lej mellékbüntetésre ítélte. A rendőrkomisszárnak 3000 lej erkölcsi kártérítést ítélt meg a törvényszék.

Az ügyész és magánvádoló sulvosbí tásért, a vádlott hírlapíró, ártatlanságának hangoztatása mellett, felmentést ért fellebbezett.

a legjobb védő fertőző betegségek ellen

IRÓK ÉS IRÁSOK

Baradlai László: A változott viszonyok miatt...

A szintén szatmári származású Mar Kovics Radjon után most egy fiatal szatmári íróember: Baradlai László ír regényt, ami ha nem is olyan szenzációs alkotás, mint a „Sziberiai garnizon” volt, de belső értékben, a mondánivaló gazdagságban talán felül is múlja azt.

„A változott viszonyok miatt” című regény eseményei erdélyi miljöben. Erdély egyik határszéli kisvárosában játszódik le és eltekintve a természet szerű local couleur-tól, az író világszemléletének pozitívabb aláhangsúlyozott ságától, erősen emlékeztet Hans Fallada világhíres regényére: a „Mi lesz veled emberké?”-re.

Ugyanaz a hűvös tárgyilagosság, ugyanaz az éles megfigyelőképesség jellemzi Baradlai regényét, mint Fallada könyvét, azzal a hozzáadással, hogy Baradlai regénye dinamikusabb, fiatalosabb és minden peeszimizmusa mellett is iránytmutatóbb.

„A változott viszonyok miatt” hőse is kispolgár, ennek a társadalmi és gazdasági viharban gyökerétől megfosztott osztálynak képviselője. A léptétt banktisztviselő alatt nemesak az ingatag gazdasági bázis inog meg, hanem hovatovább a morális bázis is a társadalmi földrengés pusztításai után látva kell látnia, hogy mindezekig ha mis illúziók rabja volt, hogy „arisága” esalétek csupán, melynek hig a leve, mert a zsirt és a rántást néhány kiáltásos ette el előle.

Igazi korregény, hogy aktuális meg határozással éljek: igazi valóság-regény Baradlai könyve, amely távol áll minden korlátolt szentimentalizmustól és minden gondolkodó és látó ember kezét ökölbe kényszerítő happy end-től.

A legnemesebb eszközökkel dolgozik ez a fiatal és nagyon tehetséges író: meggyőző realizmussal, ami azonban nem vész el obszen izléstelenségben, erőt mimelő drasztikumban.

Még ott is, ahol a mai szabad szemmel életet írja le: mindig mértékadó marad; az igazság érdeklí és nem a piktantéria.

S emellett mesészöveve mindvégig érdekes, sőt lebilineselő marad.

Markovics Rodion „Sziberiai garnizon”-ja, a boldogult, nagyszerű Kunecz Aladár „Fekete kolostor” Karacsony Benő „Uj élet kapujában” és Tabéry Géza: „Vértorony” című regényei után Baradlai regénye az, mely tartalmában és formában egyaránt kiemelkedik, az erdélyi regénytermelés szomorú átlagából.

Holott ez a regény sem kimondottan irányregény; se baloldali, se jobboldali tendenciák nem érvényesülnek benne: forradalmisága igazságában és tehetségességében van, mint minden értékes alkotásnak.

Lázadó könyv, anélkül, hogy lázítana, naturalista könyv anélkül, hogy a közönségességet dédelgetné. Sőt ellenkezőleg: stílusa, mondánivalóinak művészi ökonomája a esiszóltság, a paléozottság, a felelősségteljesség ere nyelvel ékes.

Ami legörvendetesebb e könyv meg jelenésében, irodalmi értéke mellett nyilván az, hogy végre Erdélyben is akadt egy önálló kiadó, aki komoly könyvek kiadását vállalta és nem agyonreklamozott álnagyságok favorizálását tűzte ki céljául.

A könyvet a Sincor Nándor szatmári könyvkereskedő cég adta ki igen izé ses kiállításban, amely minden könyv kereskedésben kapható.

Salamon László

Megkérdezte már üzletfeleitől hogy váltották-e vásárlói irószólványukat? Kötelessége megkérdezni!

Áldoz

Franciaország

Newyork. Államokban tört be. A részében 5 és a fagy Ujabb amerikai ke és Kanada halálos áldé vanat. Hóví károkat okoz

Egyidejű ciaoországban A hőmérő pont alá sz Boulogne-tól éve ez az koreszolvánia relógiai inté zódik.

A La Man vihar dühör megszűnt a Róma, de Olaszországt kent a hőmé

D Lu tanc

az ol

Bucaresti-B Kelet tud.) Er pekban Buk felek közül a leány. Menyá vának volt a romai egyetlen gatója, a vól Marcello Luse fakultásának

A római or mányos pozíci éves. Amikor kifejezést adur nösen azért, m professzornak másik nagy de hozzá jó zsidó veremónia ked hosszu és fára tavaszt ott hag karest kedvén mélységen v öreg Luzana k sem fejről a áldás előtt vir ben a „sir han

— Ha ugyan nak semmieset — adja meg g professzor vála A kedélyes e csál folyó be kedvően el is emelve:

— Eviva Mú barátja!

Mire a jelen olasz követség val, politikai

A Mentő hivatalo

csak a jövő nyomtatni, n Ügyész Ur re 250,000.— lej december hó kihuzva ugya nácstermben, 3598, számu s és Nagyvárad

Amerikában nyolcvan halálos áldozata van a rettenetes hidegnek

Franciaországban egyre fokozódik a hideg. Olaszországban is itéletidő van. A Duna befagyott a németországi szakaszon

Newyork, december 14. Az Egyesült Államokban igen szigorú téli idő köszöntött be. A keleti államok északnyugati részeiben 52 ember megfagyott. A vihar és a fagy igen sok kárt okoz.

Ujabb newyorki jelentés szerint az amerikai keleti államok északi részeiben és Kanada keleti részében a fagyhullám halálos áldozatainak száma elérte a nyolcvan. Hóviharak és a szigorú fagy nagy károkat okoznak mindenfelé.

Egyidejű párizsi jelentés szerint Franciaországban is a hideg egyre fokozódik. A hőmérő sok helyen 15 fokkal a fagypontra alá szállott. Párizsban a Bois de Boulogne tavát ellepték a korcsolyázók: ez éve ez az első eset, hogy decemberben korcsolyázni lehet ezen a tavon. A meteorológiai intézet szerint a hideg még fokozódik.

A La Manche csatornán hatalmas erejű vihar dühöng. Dover és Calais között megszünt a hajóforgalom.

Róma, december 14. Észak és Közép-Olaszországban az utóbbi 24 órában csökkent a hőmérséklet. Bozenben —4, Veronában —7, Firenzében —6, Milánóban —4 fokot mutat a hőmérő, Felső-Olaszországban egész le Genuáig nagy hóviharak vannak. Milánóban 12 óra óta szüntelenül esik a hó, ami ilyenkor még nem szokott előfordulni.

Milánó, Velence és Genova környékén forgalmi zavarokat okoz a szakadatlan hóesés. A vonatok közlekedésében is kétségek vannak.

Friaulban hóviharak dühöngenek. Velencében és Genovában szakadatlanul tovább tart a havazás.

Berlin, december 14. A Duna a németországi szakaszon befagyott, Regensburgnál a történelmi nevezetességű kőhid tájékán az előző zajlásban hatalmas jég-tömegek torlódtak össze.

Egyidejű jelentés szerint a keletporoszországi Elbingben —23 fokot mutatott a hőmérő, Varsói jelentés szerint a Kárpátok lengyelországi részén több helyen —30 fok alá süllyedt a hőmérséklet, Varsóban is —20 fokot mértek.

Madridi jelentés szerint a spanyol fővárosban havazik.

Dr. Leonardo Marcello Lusena római egyetemi tanár beszél az Uj Keletnek

az olasz zsidóságról, Mussoliniról és a Duce művéről: az új Olaszországról

Bucuresti-Bukarest, dec. 14. (Az Uj Kelet tud.) Érdekes esküvő zajlott le a napokban Bukarestben: a házasságról felek közül a menyasszony erdélyi zsidó leány. Menyasz Irén, a petrosényi Avivának volt valamikor tagja, jelenleg a római egyetem harmadéves orvostanhallgatója, a völgyény pedig dr. Leonardo Marcello Lusena, a római egyetem orvosi fakultásának fiatal professzora.

A római egyetem zsidó professzora

A római orvosprofesszor magas tudományos pozíciója ellenére, mindössze 36 éves. Amikor beszédbelegyedünk vele kifejezetten adunk csodálkozásunknak, különösen azért, mert tudtuk, hogy az orvosprofesszornak a fiatalágon kívül egy másik nagy defektusa is van: Zsidó, még hozzá jó zsidó. Szülei, akik az esküvői ceremónia kedvéért elkísérték fiukat a hosszu és fárasztó utra, az enyhe római tavaszt ott hagyván a zord és hideg Bukarest kedvéért, egészen egyszerű és mélysegesen vallásos zsidó emberek. Az öreg Lusena le nem venné egy világot sem fejéről a kalapot s bizony az asztali áldás előtt vígan dalolja fiával egyetemben a „sir hamalat”...

— Ha ugyan nem előny, de hátrányának semmiesetre sem az, ha valaki zsidó — adja meg gondolkodás nélkül Lusena professzor választát.

A kedélyes após is oda figyel a franciával folyó beszélgetésre és esküvői jó kedvében el is kiáltja magát, poharát emelve:

— Eviva Mussolini, a zsidók őszinte barátja!

Mire a jelenlevők, élükön a bukaresti olasz követség és kolónia néhány tagjával, politikai pártállásra való tekintet

A Mentősorsjáték hivatalos húzási listáját

csak a jövő héten lesz lehetséges ki nyomtatni, mivel a húzást vezető Ügyész Ur rendelkezése értelmében a 250.000.— lejes főnyeremény f. évi december hó 17-én d. e. 10 órakor lesz kihúzva ugyancsak a városháza Tanácstermében, megjegyezvén, hogy a 3598. számú sorsjegy nem volt eladva és Nagyváradról visszakerült.

nélkül kiáltják kórusban:

— Eviva Mussolini!

Igy történt, hogy a néhai petrosényi Aviva bukaresti esküvőjén az olasz díktátort éltették.

A fiatal és rendkívül kellemes orvostanár mosolyogva magyarázza „a Papa” kiűrését:

Ahol nem baj egyetemen, ha valaki zsidó

— Ha valakinek meg van rá a képessége Mussolini Olaszországában nem kérdik, hogy hontottotta-e vagy zsidó. Sőt az a helyzet, hogy különösen az egyetemeken rendkívül nagy számú a zsidó professzorok száma. Vannak zsidó egyetemi rektorok is. A hadseregben számos zsidó generálist talál s így végig az egész állami adminisztrációban, Mussolini közvetlen környezetében, a kormányban is.

— Olaszországban nem ismerik az antiszemitizmus fogalmát s ha Hitler forradalma iránt egész Olaszország antipatiával van eltelve, az elsősorban annak a barbár bánásmódnak tula donitható, a melynek Németországban a zsidóság ki van téve.

— Az olasz közvélemény egyébként egyáltalán nem tudja felfogni, hogy mi értelme van ennek az üldözöttségnek. Az olaszok tudják, hogy Einstein, Wassermann, Elisabeth Bergner és a többiek, zsidók, s tudják az olasz zsidókról is, hogy jó és hasznos, a leghasznosabb állampolgárok. Miért üldözik tehát őket a németek?

Cionizmus Itáliában

— Az olaszországi cionizmus? — Nem mondhatnám, hogy virágzik, a zsidók jól érzik magukat Olaszországban, de azért nem himém, hogy akadna egyetlen olasz zsidó is, aki szívvel, lélekkel ne támogatná ezt a gyönyörű mozgalmat. Ugy tudom, hogy Mussolini melegen érdeklődik a zsidó országépítés műve iránt s már többször példának állította oda munkatársai elé a zsidó uttóőket.

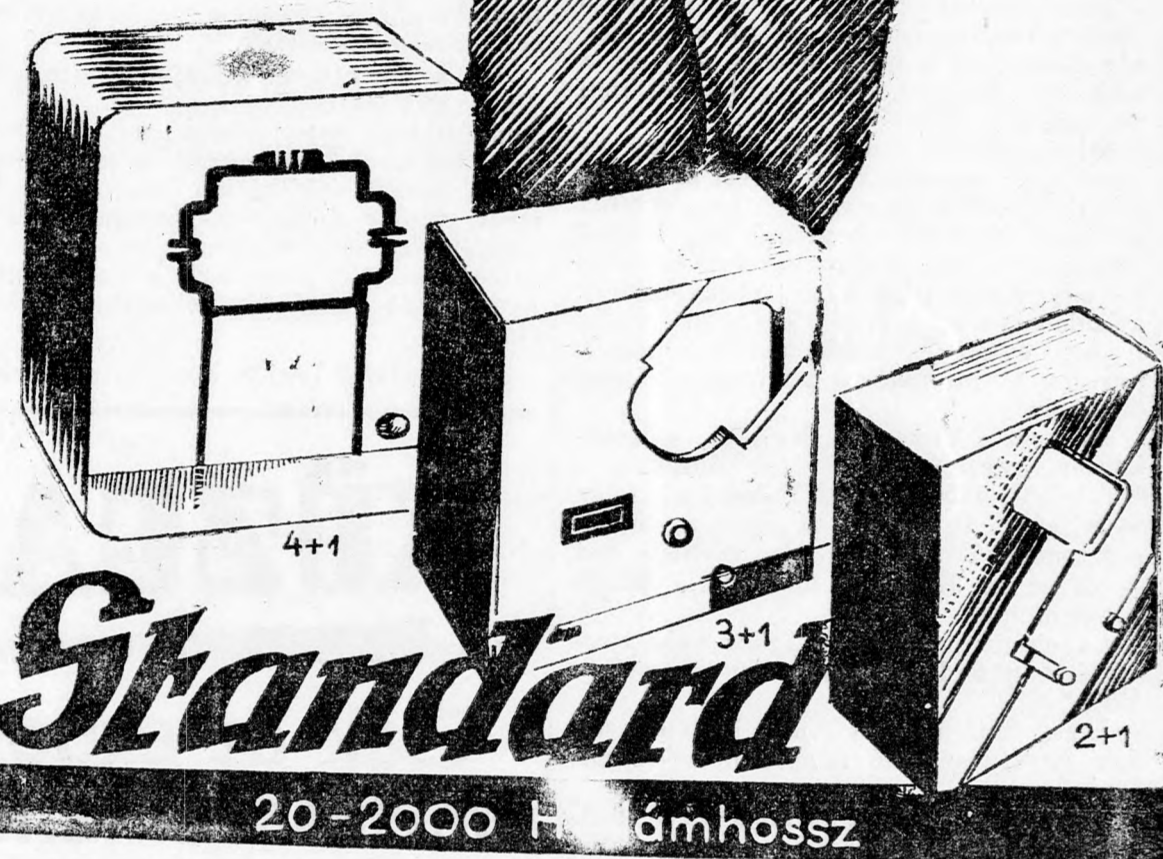
— Ami engem illet feleségem számszázalékos cionistát faragott belőlem s mi ketten együtt Rómában leszünk leghathatóbb támogatói ennek a mozgalomnak.

— Különösen a déli olaszok nincsenek is nagyon tisztában a zsidóság fogalmával magával. Ha egy nápolyi halja a szót, hogy „ebreo” csak egy előkelő, finom modoru és magasrangú urat tud maga elé képzelni.

— Egy római katólikus papnak az a legnagyobb dicsősége, amikor egy zsidót meg tud nyerni a római anyaszentegyház-

3 modern rádiótechnika

MESTERMŰVE

Standard

20-2000 H. átmhossz

nak, mert az áttért zsidókat minősítik az egyház legnagyobb dicsőségének.

Az új Róma Lusena professzor ezután általános dolgokra tér át. Elragadtatással beszél a mos épülő római egyetemi városról, amely egyik legzebb műveinek. Az egyetemi városban épülő tanintézetek, klinikák és kísérleti állomások a világ tudomány gócpontjává teszik Rómát.

— Mussolini új képet adott Rómának — meséli dr. Lusena —, nemcsak az azelőtt hihetetlenül rendezlen forgalmat szabályozta meg vasfégyelemmel, de megadta a lehetőségét is annak, hogy az állandóan növekedő városban a forgalom könnyen is lebonyolídhassék. A régi, szűk sikátorok helyébe új, széles bulvárokat vágotott, Dicső műve a Ducenak, hogy szabaddá tette a Piazza Colonna és a Pantheon közötti részt. Nem feledkezett meg a régi Róma felelevenítéséről sem. A Forum Romanum híres romjai, amelyekre Mussolini úgy vigyáz, a főváros

diszkrét tette. Teljesen kiasatta a Traján Forumot, a híres Marcellus színházat, felépítette Róma légi kikötőjét s ma Osztrában van Európa legmodernebb légi kikötője.

A munkanélküliséget, Olaszország legnagyobb betegségét, teljesen legyűrte, a munkásság helyzete jó, a gyermekkultusz egészen csodálatos. A koldus és rongyos gyermekek teljesen eltűntek az olasz városok utcáiról.

— A testnevelés hihetetlen méreteket öltött, pedig Olaszországban nem nagyon tudták, hogy mi fán terem a sport. Ma vezetünk...

— Még beszélhetnék önnek sokáig a Duceről és művéről, de hát most az egyszer elhanyagolhatjuk a Ducet a magunk kedvéért.

Az olasz egyetemi professzorral folytatott beszélgetésem ezzel be is fejeződött, de ideje is volt, mert időközben a társaság rágyújtott egy józú jiddis notára.

Hátszegi Ernő

Capitol Mozgó

Ma premier! A legérdekesebb filmesemény!
Hans Fallada világhírű regénye filmen:

Mi lesz veled emberke?

(Kleiner Mann was run). Főszereplők: Hermann Thimig, Hertha Thiele, Victor Kowa, Ida Wüst, Fritz Kampers. Műsor előtt: Uj Fox világhírűd.

Egymillióhatszázhetvenezer lej munkanélküli segélyt osztott ki a kormány az erdélyi városoknak

Bucuresti-Bukarest, dec. 14. (Az Uj Kelet tud.) A munkanélküliek ügyében működő központi bizottság tegnapi ülésén felosztotta a kormány részéről rendelkezésre bocsátott hitelt az egyes városok között, tekintetbe véve a munkanélküliek számát és a városok anyagi helyzetét is. Ezt az első segélyt az erdélyi városokban így osztják fel:

Arad 100 ezer, Oradea 150 ezer, Deva 30 ezer, Zsilvölgye 200 ezer, Kudzsir 40 ezer, Cluj 120 ezer, Radna 50 ezer, Beszterce 100 ezer, Dés 30 ezer, Máramarossziget 150 ezer, Temesvár 100 ezer, Resica 150 ezer, Lugos 40 ezer, Anina 70 ezer, Bocsa Monatana 20 ezer, Szászbánya 30

ezer, Medgyes 50 ezer, Szeben 40 ezer, Brassó 60 ezer, Udvarhely 40 ezer, Szászrégen 20 ezer, Gyergyószentmiklós 50 ezer, Marosvásárhely 30 ezer.

A munkaügyi minisztérium államtitkára a Zsilvölgyében utazott, hogy személyesen vizsgálja meg az ottani állapotokat és megtegye az intézkedéseket a munkások helyzetének javítására.

Megkérdezte már vevőit, hogy kivétel-e választói igazolványukat? Kötelessége megkérdezni!

A máramarosszigeti Cionista Szervezet vezetőinek válasza egy állítólagos „cionista” nyílt levelére

Sighet-Máramarossziget, dec. 14. Kap- tuk az alábbi nyilatkozatot: „A Máramarosi Elet” című lap tegnapi számában nyílt és becsületes választ kért tőlünk egy ur, aki „a harmadik honalapítás üd- vözetével” írja alá nevét. Az illető tehát cionistának tekinti magát. Azt kéri tőlünk, a Cionista Szervezet vezetőitől, hogy vagy vonuljunk vissza a cionista szervezet éléről, vagy pedig hagyjuk eser- ben a Zsidó Párt zászlaját. Mert — ug- ymond — a cionista mozgalom kizárólagos célja Palesztina felépítése.

Nem óhajtottunk vitába szállni az illető- rrel a cionizmus mibenlétéről s ha még is reflektálnunk a nyílt levélre, ugy ezt a zsidó közvélemény felvilágosítása céljából tesszük.

Mindenekelőtt megállapítjuk, hogy az illető ur, ki cionistának nevezi magát és tőlünk politikamentességet kér, szintén politikai. Nekünk megtiltja ezt. Miért? Mennyiben sérti Palesztina érdekeit, ha mi egy olyan párt mögé állunk, amely a zsidó egységet írja zászlajára? És meny- nyiben cionista cselekedet egy másik pártnak a szolgálata a zsidó egység meg- bontására.

És most a lényeghez. Nyíltan és becsü- ltesen, ugy ahogyan kérték tőlünk: A cionizmus nemcsak Palesztinát akarja újjáépíteni, hanem az egész zsidó né- pöt regenerálni. Ezt minden cionista tud ja és ez az alfája és omegája a bázeli programnak:

„A cionizmus a zsidósághoz való visz- zatérés a zsidóországba való visszatérés előtti.”

Igazi zsidó államot Palesztinában, csak egy egységes zsidó néppel lehet felépi- tenni.

A lélekben korrupt és megalkuvó, test- ben degenerált és gyenge típusok helyébe öntudatos, szabad népet állít a cionista mozgalom. Ugy, ahogy Szokolov megmon- dotta a XVIII.-ik kongresszuson: Páriák, talányalók nem tudnak felépíteni egy szabad országot, Palesztina a szabad zsi- dók országa lesz.

A németországi zsidók „nem politiká- tak”. Ott nem volt Zsidó Párt. Beálltak uszályhordozónak a liberális és demok- ratikus pártokhoz. És egy szép napon el- sepete az áradat. Ezekre buktak el, tíze- zrek vettek vándorbotot kezükbe, száze- zren szenvednek a legszörnyűbb és a legvéresebb elnyomatás sulya alatt. Pá- riák lettek, akik mindenükből kifosztva, nem tudnak segíteni Palesztina építésé- ben.

Nálunk napról-napra nő az antiszemita tábor. A Zsidó Párt össze akarja fogni a zsidó tömegeket. Képviselői minden táma- dással és inzultussal szemben megvédik a romániai zsidóságnak az élethez való jogát és vallásszabadságát. A Zsidó Párt nem harcol a demokratikus kormányok ellen, sőt támogatja azokat a parlament- ben. Megkísérli a kormányokkal a békés megegyezést, de nem adja el az egész zsi- dóságot egy fél lenesért, vagy egy in- terimári bizottsági helyért — egy bizo- nyos pártnak. Mert ebből csak az illető huz hasznót, de nem a zsidó tömegek. A Zsidó Párt respektálja annyira a kor- mányt, mint amennyire a kormány má- ramarosi kiváló exponensei respektálják azokat, akik uton-útfélen farizeus arccal hétrét görnyednek előttük.

Mi emelt fölvel, önös érdek nélkül tisz- teljük Öfelsége kormányát és annak ex- ponenseit, de megalkuvás és trafikálás nélkül védjük meg becsülettel jogainkat.

Nem mint cionista szervezet tesszük ezt. A cionista szervezet nem politikai, hanem mint önérzetes, öntudatos zsidók, mint ennek az országnak hű polgárai.

Ártunk ezzel a kormánynak? Vagy az or- szág magasabb érdekeinek? Nem hisszük. Hiszen akkor nem ült volna le velünk a kormány a zöldasztalhoz!

Ártunk a máramarosi érdekeknek? Min- denki tudja, hogy képviselőink mindig odaadón védtek meg ezt a jobbsorsra érdemes országgrészt.

Mi csak a háziszidóknak, az oportu- nistáknak keresztezük az érdekeit, de nem Máramaros zsidó népének.

A háziszidók és az oportunisták mentá- liása soha nem szerzett sem nekik, sem népünknek becsületet és tiszteletet a „po- recz” szemében. Talmudi bölcseink már rége megmondották örökigaz véleményü- ket:

„Érdeken alapuló szerellem csak addig

tart, míg az érdek azt megkívánja.” A mi mentalitásunk alapja az elvűség és a belső értelem és érzelmen nyugovó élet- felfogás. Ez pedig nem változik időnként és helyenként.

Mi nem tudjuk a Biblia poézisét pro- fanizálni évről-évre és abból utalásokat kiderőszakolni rabulisztikával — egyik vagy másik kormánypártnak. Mi a pár- tokat belső programjuk és népünkkel szemben tanúsított magatartásuk szerint ítéljük meg, becsüljük és támogatjuk.

Egyenes emberek, gerinces és progra- matikus pártok, csakis egyenes és gerin- ces zsidókat tisztelnek.

Ha a nyílt levél „cionista” írójának Palesztina és a cionizmus fájna, más konkluziókra jutott volna. De valószínű- leg nem ez fáj. Mert különös dolog, hogy olyan valaki prédikáljon nekünk cioniz- most, akinek a cionista mozgalom és a cionista szervezet csak választások idején jut eszébe. Aki nem tagja a Zsidó Pár- nak, annak rendszerint cionista multja sines.

Mi folytatni fogjuk becsülettel megke- zelt utunkat és dolgozni fogunk Erec Jiszráél és Am Jiszráél felépítéséért.

Sighet, 1933. dec. 12.

Dr. Fried Ábrahám Rottenberg József

KÖZGAZDASÁG

Csak az exportprémiumok fel- emelésével lehet segíteni az állat- export súlyos helyzetén

Cluj-Kolozsvár, dec. 14. (Az Uj Kelet tud.) A romániai állatexport állandó vál- ságát nem csökkentette a kormányvál- tozás. Az érdekeltek ugyan sokat várnak a liberális érától, egyelőre azonban a helyzetjelentések a legsiralmasabb álla- potokról számolnak be.

Le kell ugyan szőgezni, hogy a legna- gyobb csapásban, amely az állatexportot érte az utóbbi időben, nem hibás a kor- mány. A legsúlyosabb csapást ugyanis az olaszországi piac sulyos leromlása foly- tán szenvedte az állatexport. Olaszország takarmánytermése rendkívül rossz volt ebben az évben. A takarmánytermés le- romlása a takarmányhiányt és takarmány- árak rohamos emelkedését vonta maga után, aminek következménye az lett, hogy az olasz gazdák nagy tömegei kénytelenek voltak leépíteni állatállományukat s ha- talmas mennyiségben dobták az állatokat a piacra. Ennek egyenes következménye az volt, hogy a külföldi áru iránt meg- szűnt a kereslet és Romániában, amely nek legfőbb piaca volt Olaszország, suly- san esni kezdett a szarvasmarha ára.

Az érdekelte marhakereskedők azt vár- ják a kormánytól, hogy az exportprémi- umok emelésével fog segíteni a helyzeten és ezzel fogja a romániai marhát ismét exportképessé tenni.

Az ausztriai export kérdésében már kedvezőbb hírek vannak. Jelenleg még a megállapított kontingens keretek között folyik az export, remény van azonban arra, hogy január elsejétől felemelik az exportkvótát Ausztria felé.

Csehszlovákia felé ezzel szemben sem- mi kilátás sines a javulásra. A kisanant gazdasági konferencia sikertelensége csak megerősíti azt a feltevést, hogy a most beállott rosszabbodás egyáltalán nem át- meneti jellegű. Január 8-i kisanant kon- ferenciától a vérmesebbek még remélnek valamit.

Nem jobbák a kilátások a távolkeleti országok felé irányuló exportban sem. A távolkeleti országokba irányuló exportra kg-ként 1 és fél lej prémiumot adott a kormány, a kereskedők vesztesége ezzel szemben 3 lej volt.

Értésülésünk szerint az állatexportörök delegációja már a napokban felkeresi a kormányt, hogy az állatexport siralmas helyzetén segítsenek.

Elegáns hölgy Wimpassing hócipőt visel!

Szombat, december 16.

- Bukarest, 7.10: Grammofón. 7.45: Hí- rek. 8: Énekkar. 8.45: Hírek.
- Budapest, 5: Vidám délután. 8: Közv. az Operettszínházból. 11.20: Cigányzene.
- Bécs, 7: Énekkari hangv. 8: Rádió- egyveleg.
- Berlin, 8.05: Tarkaest.
- Breslau, 8.10: Rádiókabaré.
- Langenberg, 7: Rádióhangjáték.
- Varsó, 9.20: Zongorahangv.
- Milánó, 7.30: Grammofón.
- Róma, 8.40: Opera.
- Prága, 9.30: Rádiózenekar.
- Pozsony, 6.30: Grammofón.

A szatmári hitközség interimáris bizottságának elnöke nyilatkozik a bizottság feladatairól

Satu Mare.Szatmár, december 14. La- punk tegnapi számában közöltük, hogy a szatmári hitközség élére a kormány által kinevezett interimáris bizottság ávette hivatalát. Ezzel kapcsolatosan Grosz Da- vid, az interimáris bizottság elnöke az alábbi nyilatkozatot közlésére kérte fel az Uj Kelet szerkesztőségét:

— Az interimáris bizottság kinevezése annak az akciónak volt a visszahatása, melyet a hitközség vezetősége hónapokkal ezelőtt a központi iroda ellen megindított a minisztériumnál.

— Nem hibáztatom a hitközség vezető férfait. Megállapítani kívánom, hogy néhány szélsőséges képviselőtestületi tag befolyására eselekedtek és tereltettek el a békés útról.

— En, aki pártokon kívül állok és egyik párthoz sem kötöm le magamat, csakis a béke érdekében kívánok közreműködni. Remélem, hogy mindkét párt kiváló veze- tői és hitközségünk tagjai segítségemre lesznek és támogatni fognak abban, hogy a meddő harcok és szenvedéses villogá- sok véget érjenek. Főfeladatomul tekint- tem, hogy olyan vezetők kerüljenek vá- lasztás útján és a két párt megegyezésé- vel a hitközség élére, akik a rég óhajtott békét meghozzák s a hitközség különböző problémáit szerencsés kézzel megoldják.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

„Komoly”, Királydaróc. A kért cím: Braun Márton Cluj, Str. Clemenceau 2. szám.

I. Z. Baia Sprie. Kérdésére levélben válaszolunk.

M. Ch. Visău de sus. Az italmérsi engedély illetve januártól decemberig terjedő időre fizetendő. Uj italmérsi en- gedély kiadása az illetékes pénzügyigaz- gatóóság hatáskörébe tartozik.

1712 hasábos uj lexikon. A Genius egy- kötetes uj lexikon a könyvkiadás csodája. A legújabb adatokkal kibővített hata- mas kötet 1712 hasáb, 800 kép, 32 m- melléklet, remek nyersvászonzókésben, az összes emberi ismeretek tárháza. Az uj Genius Lexikon most 108 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltség beklüldésével vagy utánvét- tel.

RÁDIÓ MŰSOR

- Péntek, december 15.
- Bukarest, 8: Filharmónikus hangv. — 8.50: Fejlovasás. 9.45: Hírek.
 - Budapest, 12.05: Grammofón. 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 7.30: Fideljő, majd cigányzene.
 - Bécs, 10.45: Grammofón.
 - Berlin, 6: Stelirjáció? Körinterjú a szociálhigiénikussal, az orvossal, egy külversenye.

- földivel és egy anyával.
- Breslau, 10.30: Zenekari hangv.
- Frankfurt, 1: Rádiózenekar.
- Hamburg, 6.30: Grammofón.
- Heilsberg, 8.05: Szimf. hangv.
- Varsó, 8.15: Filharmónikus hangv.
- Milánó, 8: Grammofón. 8.40: Szimfóni- kus hangv.
- Róma, 10.45: Hangverseny.
- Prága, 9: Katonazene.
- Pozsony, 8: Szimf. hangv.
- Brünn, 7.30: Opera.
- Kassa, 5: Katonazene.
- Stockholm, 7: Telmányi Emil hegedü- tel.

Csütörtöl Nyolc va

Cluj-Koloz- tud.) Csüt- rendőrségre gadtá a kap- rendőr, hog- Mjután tegn- őrségi munka- tünést keltek- rek terjedtek- ujabb diák

A városnaza- ben szokatlan- készütséget k- A rendőrség- szerint a rend- függesztése és- azért volt szű- törtök délelött- deznj és uccai- ni a Vasvárd- tartóztatott di- rendőrség mel- volt a készülő- az éjszaka- szabadlábrah- koncer- Közöttük a vas- vezetője is van- állt a gyűlés m-

A szabadlábra- még husz vasár- tásban Szamosfa- ügyvéd és Dan- nár! Szabadláb- Schjopp, Aluas- tia, Leoveanu, a Pa- diákokat. A Pa- egyik szabadláb- a szamosfalvai- rossz bánásmódb-

Felmen- bev

Cluj-Kolozsvár. Kelet tud.) Háro- tüntető került g- tén ma a kolozsv- tea tanácsa elé. Dumitru Simion- munkása, Brătar- hajl gyógyszerész- a Metropol kavéh- a vasárnap este. A- tetten azt vallja, részt a Metropol- nél és semmi más- tak jelen.

Véletlenül mind- állomás közelében- nul jöttek lakásuk- akkor azonban má- ablakait.

Bachner azt vall- közelében lévő lake- előtt összetalálkoz- val és együtt elm- Metropol előtt álló- sezőktől távol álló- vádolt — és ekkor- rei letartóztatatt u- Az elnök ezután- ségi jogvzökönyvet- lenvegesen ellentét- vallomásával. Ezek- sör kijött a Metropol- diákok még jóvab-

Megkérde- te már p- től és barátaitól, ho- lasztói igazolványuka- Kötelessége megkér-

Zelea Codreanu állítólag Németországba szökött

Csütörtökön újabb diáktüntetéstől tartottak Kolozsváron. Nyolc vasgárdistát szabadlábrahelyeztek Szamosfalváról

Ujra felbukkant Bănică Dobre halálhíre

Cluj-Kolozsvár, dec. 14. (Az Uj Kelet tud.) Csütörtök délelőtt a kolozsvári rendőrségre igyekvő polgárok azzal fogadták a kapuban szolgálatot teljesítő rendőr, hogy nincsenek hivatalos órák. Mijután tegnap nem volt ünnep, a rendőrségi munka felfüggesztése érthető felmentést kellett a városban. Hamarosan hírek terjedtek el arról, hogy újabb diáktüntetések készülnek a városban.

A városháza udvarán a havas, szeles időben szokatlannul nagyok látszó katonai készültséget koncentráltak.

A rendőrségtől kapott információink szerint a rendőrség hivatali óráinak felfüggesztése és a katonai összpontosítás azért volt szükséges, mert a diákság csütörtök délelőtt újabb gyűlést akart rendezni és uccai tüntetéssel akart tiltakozni a Vasgárda feloszlata alkalmával tartott diákok fogvatartása ellen. A rendőrség, mely már szerdán informálva volt a készülő eseményekről, az éjszaka folyamán nyolc diákokat szabadlábrahelyezett a szamosfalvai koncentrációs táborból.

Közöttük a vasgárdista diákság néhány vezetője is van, ezért a Petru Maior elállt a gyűlés megtartásától.

A szabadlábrahelyezettek még husz vasgárdista maradt letartóztatásban Szamosfalván, közülük Vasiliu Cluj ügyvéd és Dan Radulescu egyetemi tanár. Szabadlábrahelyezték Serbu Ioan, Schiopu, Aluas, Oariu Romulus, Bogătia, Leoveanu, Buzdugan és Caranica diákokat. A Patria intervjút közöl az egyik szabadlábrahelyezett aki szerint a szamosfalvai repülőterén rendkívül rossz bánásmódban részesültek. Egyáltalán

ban nem kaptak élelmet, de a harmadik napon közölték velük, hogy a szamosfalvai vezérfelügyelője 1000 lejt bocsátott rendelkezésükre, amelyből táplálékot szerezhetnek. Ezt elutasították, végre a negyedik napon kezdték őket élemezni a tisztí konyhárol.

Mi történt Bănicăval?

Szerdán este hatkor rendőrközpontok jelezték meg a rendőrségnek, akik nyolc diákok a központi rendőrségre szállították. Innen egy órai jegyzőkönyvezés után szabadlábrahelyezték őket.

Ugyancsak a Patria csütörtöki száma közli, hogy a Temesváron letartóztatott vasgárdisták, akiknek többsége középiskolai tanár, éhségstrájkot kezdtek. A Patria foglalkozik a Bănică Dobre vasgárdista vezér haláláról elerjedt hírekkel is. A Patria szerint Bănică vagy Dél-Beszarábjában vagy pedig Konstantinábulban agyonlőtték a csendőrök. A lap fenntartással közli a hírt.

Zelea Codreanu Németországba szökött

Bucaresti-Bukarest, dec. 14. (Az Uj Kelet tud.) Nagy felmentést kellett a fővárosban egy csütörtökön megjelent lapnak, a Stop címűnek az a híre, mely Zelea Codreanu állítólagos szökéséről számolt be. A lap szerint a Vasgárda volt kapitánya a romániai eljárás elől Németországba szökött. A bukaresti hatóságok azonnal nyomozást indítottak annak megállapítására, hogy a lap híre megfelelő-e a valóságnak vagy sem. Mijután sem Zelea Codreanuról, sem másik két párt vezetőről nem tudnak semmit, a hatóságok lehetségesnek tartják, hogy Codreanu vezérkarának két tagjával együtt külföldre szökött.

A bolgár királyi pár visszaérkezett Szófiába

A francia sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a délkelet-európai helyzet alakulásának

Belgrad, december 14. A bolgár királyi pár és kíséretük tegnap délután elutaztak a jugoszláv fővárosból. A konaktól a pályaudvarig terjedő útvonalon katonák állottak sorfalat. Bucszázakor a két királyné megcsókolta egymást. Sándor király, aki rokona Giovanna királynénak szintén csókkal bucsuzott tőle. Srskics jugoszláv miniszterelnök este a sajtó munkatársai előtt kijelentette, hogy a Balkán békéjének biztosítása érdekében rendkívüli fontosságúnak itéli a bolgár

jugoszláv közeledés lérejööttét. Egyidejű párizsi jelentés szerint a francia sajtó nagy jelentőséget tulajdonít a délkelet-európai helyzet alakulásának. Reméli, hogy a kisállamok egységfrontot fognak alkotni s meghíusítják a Népszövetség Mussolini által javasolt megreformálását. Nem tartják kizártnak a kisállamok kibővülését sem.

Urtolsó szófia jelentés szerint a bolgár királyi pár kíséretükkel Belgrádból jövet visszaérkeztek Szófiába.

A spanyolországi szélsőséges mozgalom négy vezetője megszökött a börtönből

Lerrouxnak vannak esélyei az új kormány megalakítására

Madrid, december 14. A lapokban élénk vita tárgya az a kérdés, hogy ki pénzelt a legutóbbi baloldali szélsőséges mozgalom, amelynek megszervezése és folytatása a szervezőknek legalább 15 millió pezetajába került. A lapok megemlítik, hogy négy szélsőséges vezető 100-100 ezer pezeta óvadék letétele ellenében szabadlábra helyeztek. Szabadlábra helyezés után a vezetők nyomtalanul eltűntek Barcelonából. Vajon ki fizette le a vezetőkért a magas összeget kivevő

külciokat. Egyidejű jelentés szerint Barcelonában a letartóztatási intézetből 58 fogoly a csatornázási hálózatig vezetett földalatti folyósón megszökött. A karhatalom eddig harmincat összefogott a szökevények közül.

Madrid, december 14. Még nem következett be a Barrois lemondása, de a visszalépés immár minden órában aktuális. Változatlanul Lerrouxnak vannak esélyei az új kormány megalakítására.

A Zsidó Párt gyűlései Borsán, Páncélesehen és Hidalmáson

Cluj-Kolozsvár, december 14. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnapi propaganda utak során Borsán, Páncélesehen és Hidalmáson is választói gyűléseket rendezett a Zsidó Párt megyei tagozata. Klein Hugó a kolozsmegyei lista egyik jelöltje és Dr. Weisz Jenő a megyei tagozat ügyvezető elnöke látogatnak meg a csekély lélekszámú, de annál lelkesebb borsai zsidó hittközséget, amelynek minden tagja eddig is hűséggel szolgálta a Zsidó Párt ügyét. Kedves meghívás várta a delegátusokat Salamon Béla Nagyesküllő földbírókos részéről, aki vasárnap délben vendégszerető házában látta vendégül a delegátusokat.

Páncélesehen a szép számban egybe gyűlt zsidó választók előtt a kiküldött delegátusok nagy figyelem mellett fejtették ki a mostani választás alkalmával kialakult helyzetet és felhívták a választókat a zsidó néppel szembeni kötelességük teljesítésére, amelyről a gyűlés végzetével egyhangulag biztosították is a pártvezetőséget.

A délutáni órákban Hidalmásra érkeztek a kiküldöttek, ahol a Mizrahi

ifjúság helyiségében gyűlt össze a nagyszámú Hidai zsidóság, Dr. Weisz Jenő nagy beszédben ismertette a különböző kartel-tárgyalásokat és azokat az indokokat, amelyek a párt vezetőségét az önálló lista letételére indították. Majd azokat a körülményeket taglalta, amelyek a Zsidó Párt fennállásának szükségességét a zsidó nép egyedüli helyes politikai útját determinálják. Majd Klein Hugó jiddis nyelven fordult a választókhoz és tartalmas beszédben hiyta fel őket választói joguknak a zsidó nép érdekében való kötelesség szerinti gyakorlására. A nagy számú lelkes közönség mindvégig érdeklődéssel és nagy figyelemmel hallgatta a kiküldöttek beszédeit és azokat lelkes tapsal és heddud kiáltásokkal honorálta. A beszédek elhangzása után Schön Sámuel a Zsidó Párt régi kiprohált harcosa biztosította a párt delegátusait arról, hogy a hidai zsidóság tudja a kötelességét és hűségesen kitart a Zsidó Párt zászlója mellett. Ezután a delegátusok tisztelő látogatást tettek Paneth főrabbinál, aki lekötőző szívélyességgel fogadta őket.

Csendőrök zavarták szét az alkalmazottak delegációját a munkaügyi inspektorátusnál

Cluj-Kolozsvár, december 14. (Az Uj Kelet tud.) A magán alkalmazottak és tisztviselők kedden gyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a minisztérium zárórámeghosszabbító rendelete ellen. Követelték, hogy a karácsony előtt felszaporított munka elvégzésére alkalmazzák a munkanélkülieket és ne kényszerítsék a dolgozókat arra, hogy napon ta 13-14 órát dolgozzanak. A gyűlésen néhány szónok esetelmi próbálta a munkanélküliek szörnyű helyzetét. Rámutattak arra, hogy a munkában lévőeknek sem sokkal előnyösebb a helyzetük, mert 800-1000 és 1500 lejért kell dolgozniuk havonta.

Elhatározták, hogy egy nagyszámú alkalmazottakból álló delegációt küldenek a Munkaiügyi Inspektorátushoz, akik kérésüket terjesszék elő. Szerdán délben 2 órakor el is ment a küldöttség a Munkaiügyi Inspektorátusra. Az épület előtt azonban, egy század csendőr

várta őket és gummibotokkal szétverték a küldöttséget. Ezután egy tiztagu küldöttség ment egyenesen a Vezérfelügyelőséghez, akinek irásban és szóban előadták panaszaikat. A Vezérfelügyelő azt válaszolta, hogy a túlorázások valóban indokolatlanok. A vasárnapi munkára vonatkozóan egy nyilatkozott, hogy ezt a törvényt írja elő. Megígérte azonban, hogy a közeljövőben megtartandó Vezérfelügyelők konferenciáján szövege fogja tenni ezt a kérdést.

A Poale Cedek műsoros estélye. A Poale Cedek, aggmenháza javára, december 25-én műsoros estélyt rendez az iparkamarában. A műsoros estély nemcsak nívós szórakozást nyújt a közönségnek, hanem nemes célkitűzése miatt joggal számít a közönség pártfogására.

Felmentették a Metropol ablakainak beverésével vádolt három fiatalembert

Bizonyíték hiányában mentették fel a vádlottakat

Cluj-Kolozsvár, december 14. (Az Uj Kelet tud.) Három újabb vasárnapi tüntető került gyorsított eljárás alapján ma a kolozsvári törvényszék Paslea tanácsa elé. A három fiatalember: Dumitru Simion a Vlad husárugyár munkása, Brătar Joan és Bachner Mihail gyógyszerésztan hallgatók, akiket a Metropol kávéháznál tartóztattak le vasárnap este. A három vádlott egyöntetűen azt vallja, hogy nem vettek részt a Metropol ablakainak beverésében és semmi más tüntetésnél nem voltak jelen.

Véletlenül mind a három vádlott az állomás közelében lakik és gyanútlanul jöttek lakásukból a Metropol felé, akkor azonban már betörték a kávéház ablakait. Bachner azt vallotta, hogy a vasút közelében lévő lakásából jövet a posta előtt összetalálkozott Brătar kollégájával és együtt elmentek megnézni a Metropol előtt álló tömeget. A gyűlésezőktől távol állottunk — mondja a vádlott — és ekkor a rendőrség emberei letartóztattak minket.

Az elnök ezután felolvassa a rendőrségi jegyzőkönyvet, amelynek tartalma lényegesen ellentétben áll a vádlottak vallomásaival. Ezek szerint a rendőrség kijött a Metropolhoz, ahol akkor a diákok már javában tüntettek és za

jongtak. Amikor a hatóság embereit észrevették, egyszerre elmenekültek az Erzsébet-ut irányában. A helyszínen ottmaradt a három vádlott, akik hangosan dicsúráltak és megelégedésüknek adtak kifejezést. Az egyik rendőrségi ügész határozottan emlékszik, Dumitru Simion részt vett a tüntetésekben.

A vádirat felolvasása után dr. Ancusa tartja meg védőbeszédét. Tiltakozik a rendőrség magatartása ellen, amért ok nélkül letartóztatták a három fiatal embert. A rendőrség következetesen azokat tartóztatta le, akiknek semmi közük nem volt a tüntetésekhez — mondja Ancusa. Kéri a bíróságot, hogy ítélje el a rendőrségnek azt az eljárását, mely nem egyéb a személyes szabadság megsértésénél.

Ancusa után dr. Bratu asszony védőemelkedik szólásra. Eszerint a bíróság is meggyőződhet végre, hogy a három vádlott ártatlan. Az egyetemi ifjúság nem tett egyebet vasárnap — mondja Bratu asszony — mint egybegyűltünk és nemzeti dalokat énekeltek. Annál is inkább nem lehet megérteni a rendőrség magatartását, mert ezt tudniuk kellett. Nagyon csodálkozom — folytatja tovább, hogy a rendőrség viselkedése igazi kilengést nem vont maga után.

A bíróság bizonyítékok híján felmentti a három vádlottat. Ugyancsak felmenti őket az a vád alól is, hogy titkos vasgárda egyesületnek tagjai. Az ügyész tudomásul vette az ítéletet.

Megkérdés-e már pácienseitől, ügyfeleitől és barátaitól, hogy kiváltották-e vádlottként igazolványukat? Kötelessége megkérdezni!

LIGETI SÁNDOR: A BÜVÖS ERSZÉNY

REGÉNY
57-ik közlemény

A különböző szaktanácsokból választott 3-3 polgár alkotja az állami szék helyén az országos törvényhozó testületet, mely így minden foglalkozási ágat egyesít magában, minden létfenntartási érdeket. Törvények megszavazásához kétharmad többség szükséges, nem a megjelentek, hanem az összes törvényhozó testületi tagok számához viszonyítva.

A törvényeket a genfi legfőbb törvényhozási tanács elé terjesztik, melyben államokként 2-2 delegátus foglal helyet. Ez a tanács külön meghívott szakértő bizottság által tétet javaslatot, olyanre a törvény, mely összeegyeztethető a többi államok törvényeivel, olyanre, mely az államszövetségi politikát nem keresztezi, s amely az alkotmány s a polgári jogok létét nem veszélyeztet. Csak a legfőbb törvényhozó tanács jóváhagyása után léphet az országos törvény életbe, ellenkező esetben az semmis, végre nem hajtható, vagy módosítandó. Az országos törvényhozó testület választja három évre az államelnököt és a minisztereket, akik a törvények végrehajtásáról gondoskodnak. A törvényhozó testület mandátuma ugyancsak három évig tart.

Államokként 2-2 delegátus alkotja Genfben a legfőbb közigazgatási tanácsot, melynek a központi hivatalok vannak alárendelve, s 5-5 delegátus a szövetségi politikai tanácsot, mely az egész államszövetség politikáját, mint egységet irányítja, kifelé úgy, mint befelé, s különösen nemzetközi viszonylatokban nyer működése fontosságát. Ez a tanács választja ugyancsak három évenként az Államszövetség elnökét, vezértitkárát és a különböző részterületek titkárait, akik azt a szerepet töltik be a szövetség kormányzásánál, mint államokként a miniszterek.

Igy egész Európa területén három évenként általános választás és tisztújítás folyik. Ez a rendszer állandó tápot ad a tömegek politikai érdeklődésének, módot ad a funkciókat betöltők felett a kritika gyakorlására s ez a rendszer ellenszere annak is, hogy hatalmak és befolyások ne nőhessenek az égig. A demokrácia irányelvei szerint — melyeket még Walter barátomtól tanultam meg — működik ez az egész masinéria, s mert a közélet állandóan tájékozott a közügyekről, s mert a lét-fenntartási érdekek mindenkihez tudatosak és világosak, s mert egyéni anyagi érdekek motorja nem működik senkinél, e választások tiszta légkörben, nyugodtan s a lelkekben már előkészítve történnek. Nem is érhet nagyobb ismerés európai polgárt, minthogy tisztére újra és újra megválasztják, e te

kintetben semmi korlátozás nincs, míg az illető közmegelégedésre megfelel hivatalának. Így Ralin államszövetségi elnök már negyedszer tölti be méltóságát. Elster vezértitkár már harmadszor s tudom, hogy a szövetségi titkárok jó része vagy országukbeli volt miniszter, vagy valamilyen közéleti kiváló.

Kambában elég volna a tizedrésze ennek a demokráciának, s menten megjavulnának a közállapotok.

Ugyancsak Genfben székel a Népszövetség is. Ennek mindazok a politikai egységek tagjai lehetnek, melyek az európai politikai és gazdasági rendet magukénak fogadták el. Amerika, Ausztrália teljesen, Azsia, Afrika csak részben tartoznak hozzá. A Népszövetség legfőbb célja, hogy magasabb gazdasági egységet testesítsen meg. közös termelési — és munkaprogramot állítson fel a tagállamok részére, s így a világgazdasági munkamegosztás előnyeit, s a nemzetközi árucserre lehetőségeit az egész emberiségnek biztosítsa. Főleg tanácskozó és tanácsadó szerv, mely szándékait az egyes kormányok útján valósítja meg. Titkos, ma még leplezett célja, hogy megfelelő időben a világrészek teljes politikai és gazdasági egységét hozza létre.

Ebből az együttesből Kambának sem szabad hiányoznia. Hazatértem után erőlyes akciót indítok majd a esztendő zásért...

(Folytatjuk.)

Staniol, aluminium gyári lerakat

Cellophan, selyempapír, minden színben olcsón. Relieffékek, pergament és díszpapirok Lepage papírkereskedésében Cluj. Kérjen árjegyzéket, mintákat.

APRÓ HIRDETÉSEK

Jómegjelenésű hölgyek és urak helyi ismerettel néhány hétig jó keresetre számíthatnak. Leveleket „Tisztesség” címmel a kiadóhivatal továbbít.

Férfigyengeséget garanciával azonnal megszüntetnek. Válaszbélyeges leveleket kérés. „Laboratórium” Brasov, str. Ratiu 4.

Piyamát, inget méret után legelősből. „Woja” fehérnemű üzemből kaphat Reg. Ferd. 65.

Himző, drótsodró, genilia gépek myrtus felszerelés, valamint nyers és kész árak eladók. Értekezni Rosenberg és Rapaport Satumare Florescu 8.

150 értékes festmény kerül darabonként árverésre, (u. m. Neogrady, Kézdi-Kovács, Vigh Bertalan, Bitay stb.) f. hó 15. és 16-án (péntek, szombat) d. u. fél 4 órától, volt Egyetem u. 1. üzlethelyiségben.

Kiadó december 15-re elsőrendű, különbejáratu butorozott szoba egy, vagy két személynek fürdőszoba használattal. Cluj a kiadóban.

Középkorú, intelligens nő elmenne háztartásvezetőnek, magános urhoz is, január 1-re. Cím: Junger S. Vilmosné részére Orastie.

Keresek megbízható, főzni tudó, gyermekszerező nőt. Kálmán Józsefné Turda.

December 15-én jelenik meg az első SCHIDLOFF-rendszerű SAMUEL JENŐ-féle német-magyar-héber és héber-magyar-német szótár és nyelvgyakorló könyv,

amely úgy a héber nyelv gyors eltanulására, mint kézihasználatra a legpraktikusabb szótár, amely eddig megjelent.

Az egészen újrendszerű és ölleles szótár főbb előnyei a következők:

1. A szótár a Schidloff-rendszernek megfelelően fogalmak szerint csoportosítja a szavakat.
2. Ez a rendszer a könyvben található regiszterek segítségével lehetővé teszi, hogy a könyv aránylag kis terjedelmével mellett tökéletesen pótolja a következő szótárakat: német-héber, magyar-héber, héber-német, héber-magyar.
3. A szótár felőleli a legújabb héber nyelv teljes szókincsét.
4. A szótár mint nyelvgyakorló könyv is használható és alkalmas az élő héber nyelv leggyorsabb elsajátítására.
5. A 130 tárgykörre osztott szótár mindenekelőtt a palesztinai gyakorlati élet követelményeit vette figyelembe.

6. A héber szavak helyes kiejtése külön latin betűkkel is fel van tüntetve, úgy hogy a szótár minden előzetes nyelvtani tudás nélkül is használható.
7. Ugyancsak fel van tüntetve a hangsúly, amely a latin átírásban vastagabb betűvel van szedve.
8. Az igék az élő beszédben használatos alakjukban szerepelnek, eltérően az eddigi szótári rendszertől, amely az igéknek csak gyökerét, illetve alapformáját mutatta be.
9. A könyv zsebben hordható s így utazásoknál igen praktikus segédkönyv.
10. E páratlan előnyöket nyújtó szótár rendkívül olcsó ára miatt mindenki számára könnyen hozzáférhető.

A könyv ára 100 leí és megrendelhető az Uj Kelet könyvostályánál, amely a könyv kizárólagos terjesztője.

Csoportos megrendeléseknél december 25-ig nagy kedvezményeket biztosítunk egyleteknek és ifjusági szervezeteknek.

10 könyv megrendelésénél	5 százalék engedményt
20 " " "	10 százalék " "
30 " " "	15 százalék " "
50 " " "	20 százalék " "

ad az UJ KELET könyvostálya azoknak, akik a megrendelt könyvek árát legkésőbb i. évi december 25-ig készpénzben beküldik.

December 25-ike után ez a kedvezmény megszűnik

Íme a szótár egy oldala:

367	HAMMILION	368
Rundfunk, Radio rádió	סודור-סודור ssach-s's'chor	Hörer hallgató
Antenne antenna	מסושה m's'oscheh	Kurzwellen rövidhullám
Kondensator kondensator	מדהם madchem	Langwelle hosszuhullám
Akkumulatör akkumulatör	מצבר mazber	Empfänger felvevő
Lautsprecher hangszóró	קולן kolan	Sender leadó
XCVII		
Photographierateller Fényképezési műterem		צלמניה zalmannijjah
Photograph fényképező	צלם zallam	Linse lencse
Photographiermaschine fényképezőgép	מכונת הצלום m'chonat-h'zallam	(עדשה-חוכנית) (ada'scheh-s'chuchit)
Photograph fénykép	צלום zillam	etnrahmen berámnázi
Photographieren fényképezni	צלם zallam	Rahmen ráma
3rd kép	S. Archäologie L. Régészet	Vergrössern nagyobbitani
Platte lemez	טבלה tavlah	zntreffen eltalálni
		ähnlich sein hasonlítani
		ידנות yidnot
		תלדאמנה thildamane
		XCVIII

— Az Erő Nagyi nagyváradi tartandó Nő-készítő irodában áll módosítandó képek készítésére. December 23-ig bejelentik. Blum Zsigmond előkészítő irodában tartani 24-én 8-ig, d. e. 11 óráig. (Schwarzvártus, Urin, casárnap déli készítő irodájában, hogy kísérjék meg.)

1 m. flanelt
1 m. mosott
Cluj, Reg

— Uj rendszer országban az Párisból jelent terén új rendszer délyt nyilvános ronek fogják ez Adakozunk a háznak.

— Az amerika átadta megbízódonból jelentik: amerikai nagykövetség átadta Sztali

— A karásony lesz Muther: A 560 oldal, 72 önálló kötetben, tokban lyett kb. 260 lej. S korlátolt példány Erdős Renée: A 165 lej, egészségügyi jegyzendő Lepage A kolozsvári Zs 17-én, vasárnap dé utánt rendez a Cr tea iránt élénk

Udit
Germ
Jude

— Bartók Béla, által holnap, péntek színházban rendezett szereplője, ma délelőtt, Sajnos, egyedül, banerrel, a világhíres hely négyes priméret rendez. Az erdélyi gyönyörűséggel kész egyik legjelentősebb szonata meghallgatásánál Waldbauer megjelent jelentették az Uj Waldbauer hírtelen meghalt: sajnos, sulha meg, orbáné. Ez fát azért nem zavarhat most már az önálló Bartók, amely az elmaradt kért egyenlő értékű fog adni. Bartók tegnapi szonátja az Uj sorát és ez nemcsak független ajándékot is számára. Bartók több meg játszott, aztán a szonátjának javát, v. karabot. Akik ismerik, mit jelent ez. Beethoven egészen különlegesen gyönyörű senki sem játsza mindenek felett áll, mőtés két nagy magyar Kodályt és önmagát szonájuk, hogy Bartók egyakkora közönséget adta az eredeti programra.

HIREK

— Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Nagyszabású Bizottságának hírei. A nagygyűlés, december 24-26-ig meg tartandó Nagyszabású Bizottsági ülés előben áll módjában a NIB tagok és vendégek kedvezményes elszállásáról gondoskodni, ha igényüket legkésőbb december 23-ig levélben vagy táviratban bejelentik. Az előkészítő iroda címe: Blum Zsigmond, Str. Rimunócezi 4. Az előkészítő iroda vasuti inspekciónál fog tartani 24-én, vasárnap reggel fél 7-8-ig, d. e. 11 12-ig. Az elszállásosítási iroda (Schwartz Menyhértné Leányintézet, Uria, 8. inspekciónál tart 24-én, vasárnap délelőtt 8-3-ig. A NIB előkészítő irodájára a közérdeklődők, hogy kísérik figyelemmel a továbbiakban megjelenő közleményeket.

1 m. flanel ruhára
1 m. mosott vászon

Lei 21
Lei 13

STEA-nál
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Uj rendszert vezetnek be Franciaországban az importengedélyek terén. Párizsból jelentik: Az importengedélyek terén új rendszert vezetnek be. Az engedélyt nyilvános árverésen a legtöbbet igénylők fogják ezután kiadni.

Adakozunk a Tóra előtt a zsidó körhöz.

— Az amerikai nagykövét Moszkvában átadta megbízólevelét Sztalinnak. Londonból jelentik: William Marshall-Bullitt amerikai nagykövét Moszkvában a Kremlben átadta Sztalinnek megbízólevelét.

— A karácsonyi könyvpiac szenzációja lesz Muther: A festőművészet története 560 oldal, 72 önálló műmelléklettel, fűzős kötésben, tokban a régi 1600 lejes ár helyett kb. 260 lej. Siessen előjegyezni. Csak korlátozott példányszám kerül forgalomba. Erdős Renée: A esőné kikötő, fűzős 195 lej, egészségkönyvben 190 lej. Előjegyzendő Lepagenál Kolozsvár.

— A kolozsvári Zsidó Nőegylet folyó hó 15-én, vasárnap délután 5 órakor teadélután rendez a Cristal-Palace termeiben. A tea iránt élénk az érdeklődés.

Üdít és szepit

Germandrée

Juder és Crim

— Bartók Béla, az újságírószervezet által holnap, pénteken este a magyar színházban rendezendő koncert világhírű szereplője, ma délben érkezik Kolozsvárra. Sajnos, egyedül. Ugy volt, hogy Waldbauerrel, a világhírű Waldbauer-Kerpely négyes primhegedűsével szonáta-estét rendez. Az erdélyi közönség különös gyönyörűséggel készült a szonáta-estély egyik legjelentősebb számára, a Kreutzer szonáta meghallgatására. Sajnos, a kitűnő Waldbauer megbetegedett. Tegnap este jelentették az Újságíróklubnak, hogy Waldbauer hirtelen magafoku lázzal ágyba került; sajnos, súlyos betegség támadta meg, orbánc. Ez fájdalmas körülmény de azért nem zavarhatja meg holnap, most már az önálló Bartók Béla koncertet, amely az elmaradó zenei gyönyörűségeket egyenlő értékű új gyönyörűségeket fog adni. Bartók tegnap ugyancsak telefonon közölte az Újságíróklubbal új műsorát és ez nemcsak kárpótlást, hanem független ajándékot is jelent a közönség számára. Bartók több Beethoven-darabot fog játszani, aztán a saját és Kodály zeneköltésének javát, végül két Debussy-darabot. Aki ismerik Bartókot, tudja, mit jelent ez. Beethoven interpretálása egészen különlegesen nagyszerű, Debussy senki sem játssza nála jobban. És mindenképpen felett áll, mikor a mai zenei élet két nagy magyar teremtő szellemét Kodályt és önmagát szólaltatja meg. Reméljük, hogy Bartók önálló szereplése ugyanakkora közönséget fog vonzani, mintha az eredeti program változatlan maradt volna.

Ne feledkezünk meg a szegény zsidó betegekről.

— Két embert elevenen megsütöttek, három asszonyt krokodilok elé dobtak Dél-Afrikában. Londonból jelentik: Johannesburgból a Morning Post lincselés borszalmas esetéről számol be, amely miatt most gyilkosság vádjával tizenegy ovambo-néger állították bíróság elé. Az ovambo-bok megtámadtak néhány bushmant, a kik lopást követtek el. A két elfogott bushmant büntetésből egy gödörben élve megsütötték, három asszonyt pedig krokodilok elé vetettek. Egyiknek közülük sikerült megmenekülni. Két fiatal bushmant lábuknál fogva felakasztották, úgy hogy fejük vízbe ért és megfulladtak.

— Kis hírek Hitler Németországából. Berlinből jelentik: Schmidt birodalmi gazdasági miniszter egy esküvőre utban van Anglia felé. A miniszter Londonban tárgyalni készül Runciman angol kereskedelmi miniszterrel. — Paul Loebe, a birodalmi gyűlés közölt vezetője, akiknek Göring amnesztiát ad, Stephan Georgediját alapították. Minden év május elsején 12 ezer márkával fogják jutalmazni az év legértékesebb regényét.

— Az olasz hadsereg vezető-tábornokait meghívták Szovjetországba. Rómából jelentik: Ugy hírik, hogy Potemkin római szovjetkötvet megbízást kapott kormányától arra, hogy az olasz hadsereg vezető-tábornokaihoz meghívást intézzen oroszországi látogatásra. Moszkvában az olasz tábornokok látogatását február végére vagy március elejére várják.

— Romániából 3500 zsirsértést lehet importálni Csehszlovákiába. Prágából jelentik: Jugoszláviából 4300, Romániából 3500 és Magyarországból 3000 zsirsértést lehet a hónap folyamán importálni fakompenzáció ellenében.

Royal Mozdó
Ma, pénteken:

Trenk báró
(Egy nagy szerelem regénye.)
Jókai regénye után, Hans Stüwe, Olga Tschchova, Dorothea Wjeck

— Mussolininak unokája született. Rómából jelentik: Másodszor is nagyapa lett Mussolini miniszterelnök, Leánya, Edda, Ciano-Mussolini grófné, gróf Galiano Ciano miniszterelnökségi sajtófőnök felesége, tegnap este leánygyermeknek adott életet. Anya és gyermeke egészségesek.

— Az osztrák-magyar határon megerősítik az osztrák vámörseget. Bécsből jelentik: A magyar-osztrák határvidéken közelebből száz Heimwehr-segedendőrrel megerősítik a vámörseget, tekintettel arra, hogy a csempészek az utóbbi időben egyre nagyobb arányokat ölt s a csempészek és a vámörök harcában néhányszor a vámörök maradtak alul.

— Bélyenyesség, a máj és az epeutak bántalmaj, gyomor és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasizervek pangását.

— A clujai zsidókörház mindannyiunkk, támogassuk fillereinkkel.

— Érvénytelenítik Franciaországban az angliai árakra kivetett pótvámokat. Párizsból jelentik: Szó van arról, hogy az angliai árakra kivetett 15 százalékos pótvámot érvényteleníteni fogják, mert ellenkező esetben Anglia is retorzióval élne.

— Eszt és Lettország felmondják a vámfegyverszűnetet. Genfből jelentik: A népszövetségi főtávkárhoz beérkezett Eszt- és Lettország bejelentése arról, hogy felmondják a vámfegyverszűnetet.

— A lengyel vasgyárak 36 ezer tonna nyersvasat szállítottak a szovjetnek. Varsóból jelentik: A lengyel vasgyárak 10 millió zloty értékben újabb 36 ezer tonna nyersvasat szállítottak a szovjetnek.

Árverési hirdetés

Alulírott közjegyző közhírré teszem, hogy f. hó 15 és 16-án (péntek és szombat) d. u. fél 4 óratól 150 értékes festmény (Kézi, Kovács, Neográdi, Bitay, Vigh Bertalan, Molnár, Kabos, stb.) lesz darabonként, kikijátsási áron alul is, elárverezve v. Egyetem u. 1. üzlethelyiségben.

Cluj, 1933 dec. 10.

Dr. Cosma
notar-public

— Oroszországnak három éven belül erősebb légi flottája lesz, mint az összes európai államoknak együtt. Párizsból jelentik: A francia kamara külügyi bizottságában Pierre Cot légügyi miniszter ismertette oroszországi tapasztalatait. Kiemelte, hogy az orosz katonai repülés gigantikus arányokban fejlődik s ma már egyenrangúvá vált a francia katonai aviatikával. Ha az orosz repülés a moszkvai kormány tervei szerint tovább fejlődhet, akkor Oroszországnak három éven belül erősebb légi flottája lesz, mint az összes európai államoknak együttvéve.

December 16 Kórházi szombat.

— Ujra meg fog jelenni a tót néppárt lapja. Prágából jelentik: A Slovak, a tót néppárt lapjának betiltása december 21-én lejár. A lap újra meg fog jelenni.

Karácsonyi ajándékra
1 selyem kombiné
Lei 123

STEA-nál
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Benes Párizsba utazott. Prágából jelentik: Benes tegnap este elutazott a francia fővárosba.

— Elegáns hölgyek Wimpassing hócipőjéket viselnek. Pelhivink t. olvasóink figyelmét a Wimpassing mai hirdetésére.

— Ujra másfél évre emelték fel a katonai szolgálati időt Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A törvényhozás véderő bizottságában azt a határozatot hozták, hogy az 1932-ben bevontul évjáratot 18 hónapos szolgálatra bent tartják a hadseregben. Ez a szolgálati időnek egy évről ujra másfél évre történő felemelését jelenti.

— Beteg testvéreid kéri, követelik, hogy segíts rajtuk.

— Nagy sikerrel zajlott le a kolozsvári Újságíróklub bridszervevénye. Az Újságíróklub két napos bridszervevénye a legteljesebb siker jegyében folyt le. Kolozsvár legöregebb bridszjátékosai ültek le az asztalhoz, hogy egymással összemérjék játékbéli tudásukat és tehetségüket. A játékosokon kívül Kolozsvár ugynevezett színe-java a legelőkelőbb érdeklődéssel kísérte a verseny lefolyását. A páros versenyen 14 pár játékos vett részt, 7 fordulóban, fix és mozgó vonalon, minden egyes forduló után pontszámozott eredménytel. A verseny gondosan előkészített és precíz levezetése lehetővé tette, hogy a játékosok játszmáikat gördülékenyen, simán bonyolították le és két este befejezheték a versenyt. A rendezőbizottság elnöke dr. Nagy László ügyvéd volt, a zsűri tagjai Marogin tábornok, dr. Perl Ottó orvos, dr. Szabó Miklós igazgató és Flor Breviman zenetanár. Az első díjat nyerték a piros-zöld vonalon Baronné—Marica ezredes, a kék-fehér vonalon Rimanóczy—Flor Breviman, a második díjat Schilling Jánosné—Özöly Lola, Szász Béla—Molnár Jenő párok.

— Karácsony másodnapján ugyancsak az Újságíróklubban játszák le a váradai Unióklub által rendezett országos páros verseny kolozsvári fordulóját.

— A clujai zsidókörház kér, hogy ne feledkez meg a Tóra előtt a Bikur Cholimról.

Gyapjú szövetek
nagy választékban, legolcsóbban

STEA-nál
Cluj, Regele Ferdinand 9.

— Erdély egyik légrégebb és legnagyobb papírüzeme és nyomdavállalata Bernáth Mór kolozsvári cége, Bukarestben, a Calea Victoriei legforgalmasabb pontján fiókot nyitott. A világvárosi viszonylatban is jelentős lerakati részlete az elmúlt napokban nyit meg a Cal. Victoriei és Bd. Academiei sarkán, a Berkovici palota fényesen berendezett üzlethelyiségében. Egyébként ugyanezen helyen állított fel fiókot az erdélyszerte ismert Schuster Emil féle sportszaküzlet.

— Chanuka szombatja (december 16.) az egész országban a szegény betegeké.

— (—)

— Mult évi győzelmünk összekötő szimbólumának, ezévi diadalunk jelének kell lennie!

— Ezt akarja és ezt segíti elő minden öntudatos zsidó.

NAPRÓL NAPRA

— Párizsban fel fogják újítani a Cornevillei harangokat. A márk szerepét Jan Kiepora, Gáspár apóé Saljapin fogja énekelni.

— Huszonnégy órával azután, hogy Byrd ellentengernagy expedíciós hajója elhagyta az újzelandi Wellington kikötőjét, a hajó lada-rakományai között megbujva, három fiatalembert találtak. A hajó nem tér vissza kikötőbe s így a potyautasok résztvesznek az expedícióban. Byrd munkát adott nekik.

— Costes óceánrepülő és távolsági világrekorder délkelet-európai légi körútján Görögországot, Törökországot, Romániát, és Jugoszláviát repüli át a legmodernebb típusú két motoros francia bombavető gépen. Costes reméli, hogy a gép típusból nagyobb megrendelések lesznek azokban az országokban, amelyek a francia külpolitikai elképzelésekkel szimpatizálnak.

— Január elsejétől egy német filmársaság Budapestben fog filmet készíteni. Megfilmesítik Oscar Strauss „Az utolsó valcer” c. művét. A főszereplők berliniek, a kisebb szerepekben budapesti színészek fognak fellépni.

— Moissi január 9-én olasz társulattal rom hónapos körutat tesz Olaszországon kívül Spanyolországban, Portugáliában, Észak-Afrikában és esetleg Dél-Amerikában is.

— Ausztriában a színészgázikat maximálni fogják. A szász nem fog kaphatni többet, mint a bruttóbevétele 15 százalékát, amennyiben ez nem haladná meg a 400 sillinget, aminél többet egy-egy szász nem kaphat. A színházgázitok szövetsége most foglalkozik a tervvel s azután lépéseket fognak tenni abban az irányban, hogy azt a színészekkel is elfogadtassák.

— Richard Tauber a napokban Bécsben megkezdí a próbákat Lehár Gludittájában amelynek tenorszerepét ő fogja énekelni az állami opera januári bemutatóján.

— Minden zsidó kötelessége kijáratni választói igazolványát és szavazatát a zsidó listára adni!

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA:
Péntek: Szép Heléna.
Vasárnap: Szép Heléna.

MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:
Pénteken 3, 5, 7 órakor: Pompéji végnapjai.
Pénteken este 9 órakor: Bartók Béla és Waldbauer Imre szonátaestje.
Szombat 3, 5, 7, 9 órakor: Pompéji végnapjai.
Vasárnap 3, 5, 7, 9: Pompéji végnapjai.
Hétfő 3, 5, 7: Pompéji végnapjai.
Hétfő este 9: Tell Vilmos. (Az erdélyi országos német színház vendégjátéka.)
Kedd 3, 5, 7: Pompéji végnapjai. (Ufoljára.)
Kedden este 9: Drei Meederlhaus. (Az erdélyi országos német színház vendégjátéka.)
Szerde este fél 9: A pénz nem minden. (Bus Fekete László vígjátéka, a kolozsvári színtársulat előadása.)

URANIA-MOZGÓ MŰSORA
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Jan Kiepora nagy sikert arakott filmje: Tied a dalom.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Rome-express. Conrad Veidt első Angliában készült filmje. Rendkívül izgalmas detektívfilm. A nő főszerepben: Esther Ralston.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Lord Tyrell francia-német megneemtámadási szerződés kötését fogja ajánlani Párizsban

Hitler rohamcsapatainak nemzetközi ellenőrzés alá való helyezését javasolta?

Suvich Hindenbурgnál. Az angol minisztertanács a le- szerelés kérdésével foglalkozott

Ha Anglia respektálja Németország fegyverkezési igényét, Franciaország és a kisantant védelmi állapotba helyezkedik

London, dec. 14. A British United Press értesülései szerint a Tyrell-Boncour találkozó elhatározó jelentőségű lehet Európa jövő helyzetére. Ha Anglia azt nyilvánítaná, hogy hozzájárul a német fegyverkezési igényhez, Franciaország fel fogja hívni Lengyelországot és a kisantantot a messzemenő védelem állapotába való helyezkedésre. Egyidejű párizsi jelentés szerint diplomáciai körökben tartja magát az a hír, hogy lord Tyrell hivatalos formában javasolni fogja a német-francia megneemtámadási szerződés kötését.

Több francia lap leszögezni kívánja, hogy a francia kormány a rezerváltság álláspontjára helyezkedik a német-francia közvetlen tárgyalások ügyében s mielőtt bármilyen irányú döntést kívánna hozni, bevárja a külpolitikai helyzet további alakulását. A lapok utalnak arra a lehetőségre, hogy a kisantant Balkán-blokkot hoz létre.

A Daily Express a francia Chautemps kormány helyzetének megszilárdulásával kapcsolatban azt az értesítést közli, hogy francia részről is szorgalmazzák, az angol és francia miniszterelnökök és külügyminiszterek személyes találkozóját és eszmecserejét. Még nem tudni, hogy mikor kerül erre sor.

Egyidejű angol diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint az angol kormány akciót indított abban az irányban, hogy vegyék azonnali alkalmazásba a négyhatalmi szerződést s vonják be esetleg Amerikát is a tanácskozásokba.

Párizs, dec. 14. A Matin értesülései szerint francia kormányrésztől érdeklődtek Londonban aziránt, mikor folytathatna Chautemps és Paul Boncour személyes eszmecserejét az angol kormányférfiakkal. Ezzel kapcsolatban genfi beavatott körökben megállapítani kívánják, hogy a francia-német közvetlen tárgyalások, csak akkor indulhatnak meg, ha a Berlinből szerzett és a szövetséges kormányoktól kapott információk alapján számítani lehet az ilyen tárgyalásokhoz szükséges kedvező atmoszférára. Párizsi híradás arról számol be, hogy Francois Poncet egyes hírek szerint a Hitlerrel való tárgyalásai róli olyan jelentést küldött haza, hogy Hitler főleg a munkanélküliség növekedésének fenyegető veszedelem miatt nem hajlandó rohamosztagainak 1.600.000 főnyi legénységét elbocsátani. Viszont készsége felajánlotta, hogy ezeket az alakulatokat nemzetközi ellenőrzés alá helyez- zék.

Berlin, dec. 14. Hindenburg elnök audiencián fogadta Suvich olasz külügyi államtitkár, akit Cerutti berlini olasz nagykövét mutatott be az elnöknek.

Lehetséges, hogy Suvich olasz külügyi államtitkár németországi vidéki városokban teendő látogatása után, de még karácsony előtt Angliába utazik.

London, dec. 14. Az angol kormány minisztertanácsot tartott, amelyen a le- szerelés kérdésével foglalkoztak. Sir John

André Maurois: VII. Edward és kora. A ragyogó békeéveknek és a háberu előtti kor nagy angol uralkodójának regényes története. A 144 lejes sorozatban. Kapható az Uj Kelet könyvostályában. Az összeg és portóköltés beküldése mel- lett vagy utánvétellel.

Simon jelentést tett a kormány tagjai előtt az utóbbi tíz nap tárgyalásairól, a melyek diplomáciai uton a négy európai hatalom kormányai között folytak. A mi nisztertanács ülése után a külügyminisz- ter egyórás audiencián volt György királynál. Előbbi jelentés szerint Macdo-

nald uja' b hosszú kihallgatáson fogadta Avenol népszövetségi főtitkár.

Párizs, dec. 14. Benes délben megérke- zett Párizsba. A párizsi lapok Csehszlo- vákia jövődni elnökeként üdvözlék Be- nest, akit a délután folyamán Paul Bon- cour kihallgatáson fogadott.

A központi választási bizottság helyt adott a Zsidó Párt covorlui és campulungi kontesztációjának

„Formahiba” miatt megsemmisítették a kalandos körülmények között letett cetatealbai listát

Bucuresti, Bukarest, december 14. A központi választási bizottság helyt adott a Zsidó Párt kontesztációjának Covorlui s Campulung megyéket illetően, úgyhogy a párt ezekben a megyékben is részt- vehet a választásokon.

A bizottság ezzel befejezte a kamarai jelölőlisták ellen benyújtott petíciók tár- gyalását és elrendelte, hogy a szavazó- cédulákat az összes megyékben kinyom- tassák.

A szenátusi jelölések ellenj kontesztá- ciók tárgyalását ma kezdi meg a központi választási bizottság.

A Zsidó Párt listájának letételét a kö- vekező megyékben akadályozták meg a

hatóságok: Cahul, Tighina, Bacau és Hunyad. A cetatealbai kalandos uton letett listát „formahiba” miatt az utolsó percben megsemmisítették.

A különböző országrészek zsidó tömegei körében uralkodó hangulat azonban oly kedvező a zsidó lista irányában, hogy a párt központi irodájában számolnak az- zal, hogy a fenti négy vármegye jelentős számu zsidó szavazatának elvesztése elle- nére is az idén sokkal több szavazata lesz a pártnak, mint az elmúlt évben. Egyedül Bukarestben 2000 szavazattöb- bletre számítanak és Bukovinában is lé- nyegesen több szavazat lesz.

Sir John Simon karácsonyi béke- körútra indul a hatalmak fővárosaiba

Sir John Simon Hitlerrel is tárgyalni fog

London, december 14. Sir John Simon angol külügyminiszter december 21 én újévig tartó karácsonyi békekörútra in- dul a hatalmak fővárosaiba: Párizsba, Rómába és Berlinbe. Az angol külügy- miniszter a leszerelés kérdéséről és a Népszövetségnek Mussolini által kívánt reformjáról kíván tanácskozni.

A legfontosabbnak tartják a római látogatást. Rómában az angol külügy- miniszter Mussolinivel a népszövetségi reor- ganizációs tervről fog tanácskozni és arról, hogy miként lehetne biztosítani a

francia-német közvetlen tárgyalások meg- indulását és eredményességét.

A Times az angol külügyminiszter po- litikai utjának jelentőségét főként abban látja, hogy az utazás megelőzi Paul Bon- cournak januárra tervezett keleteurópai útját, tehát azt kívánja dokumentálni, hogy elsősorban a hatalmaknak kell egy- más között megegyezniök az európai ak- tuális problémák tekintetében. Berlin- ben sir John Simon természetesen tár- gyalni fog Hitlerrel is.

Hárommilliárd dollár értékű új bankjegy kibocsátására készülnek Amerikában

Franciaország jegyzékben közölte Amerikával, hogy nem tud ma fizetni

London, december 14. A Daily News Chronicle szerint a hivatalos amerikai pénzügyi politika irányításában többség- be kerültek a radikális kísérletezők. A jelek szerint arra vallanak, hogy új nagy-

aranyu szükségmunkák beindítása van készülöben. A szövetségi tartalékbankok vezetői Washingtonban értekezletet tar- tottak, amelyen meghallgatták a kor- mány új pénzügyi terveit. Nincs kizárva,

hogy már a jövő év elején újabb bank- jegyszaporítás lesz Amerikában.

Ezzel kapcsolatban jelenik, hogy He- wes, az Egyesült Államok kincstári el- államtitkára, lemondott állásáról. Hír- szerint Douglas, a költségvetésügyek igazgatója is, lemondásra gondolt, mert ellenzi a kormány által tervbeveti újabb igen nagyarányú szükségmunkákra fordít- andó kiadásokat.

A jegybankok hivatalos nyilatkozat- szerint elegendő aranytartalékkal rendel- keznek a jelenlegi bankjegyforgalom 50 százalékkal való növelése esetére is. A régi alapszabály szerint 20,67 dolláros aranyár alapján, valamint az összes számbajövő aktívák felhasználásával a jegybankok hárommilliárd dollár név- értékű új bankjegyet bocsáthatnának ki.

Párizs, december 14. A francia külügy- és pénzügyminisztériumok Amerikához intézendő jegyzéket készítenek, amelyb- közlik az amerikai kormánnyal, hogy Franciaország a december 15-én esedékes badiadóssági részletet hivatkozással az 1932 december 14-i törvényhozási hatá- rozatra, nem tudja teljesíteni. A jegy- zéket el fogják juttatni a washingtoni francia nagykövethoz, aki legkésőbb pént- teken átadja a jegyzéket az amerikai kor- mánynak.

Tűzvész martalékává lett egy bukaresti áruaktár

Bucuresti, Bukarest, december 14. Ma hajnalban 4 órakor a Str. Selar 3. szám- alatt tűz ütött ki, mely a szeles idő kö- vetkeztében katasztrofálisan terjedt. A tűz, melynek oka eddig még ismeretlen, egy ruhásüzlethez támadt, mely Iscovici nevű egyén tulajdonát képezi. A tüzoltók idejében kivonultak, de a szél miatt csak nehezen sikerült lokalizálniok a tüzet, úgyhogy a kár több mint kétfélmillió lej, tekintettel arra, hogy az üzlet egész áru- raktára leégett.

Bratianu Dinu elutazott Párizsba

Párizs, december 14. Constantin Bra- tianu román pénzügyminiszter tegnap folytatta tárgyalásait a francia hitelezők megbízottaival. A pénzügyminiszter ma elhagyta a francia fővárost.

Vaidapárti fiatalok a liberális pártba léptek

Bucuresti, Bukarest, december 14. Az Adeverul arról értesült, hogy egy kema- ristákból álló nemzeti parasztpárti ifju- sági csoport, dr. Ancaval az élükön, tár- gyalásokat folytat a liberális pártba való belépés érdekében.

Marosvásárhelyi és marosmegyei elő- fizetőinknek minden lapunkat érintő szer- kesztőségi vagy kiadóhivatali ügyben dr. Erdélyi Emil Parfümeria Tg.-Mures, kész- séggel szolgál felvilágosítással. Hirdete- sek és előfizetések ugyanott feladhatók.

— *A kolozsvári Aviva-Barisszia* f. hó 16-án, szombat este 9 órakor Str. Pi- lipescu (Szentlélek uca) 1. szám alatti otthonában nagyszabásu tea estélyt rendez. Az est iránt városszerte élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Lewis Sinclair: Szegény leány pénz- keres, a Babbitt és a San Dodsworth. A modern asszony szíve c. regények írja a legamerikaiabb amerikai író, hazájának és sokrétű, ezer mozaikból összerakott fájának legreprezentánsabb képviselője. Minden regénye egy-egy színes darab ah- hoz a hatalmas körképhez, amit erről a világról, a newyorki aszfaltól a mexikói határig terjedő világrészről fest. A Nobel díjas író legújabb könyve füzeve csak 27 lej, kötve 57 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában az érték és portókölt- ség (10 lej) beküldése mellett vagy után- vétellel.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó tá- rsasága Cluj-Kolozsvár, Strada Barab- L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 8-77.

Taxa postalá- plátite in num. No. 224.715-929.

Ja Baron L. Pop Telefon: 9-77. E Havonta 116, neg- evre 600, egészév- földre: Havonta- felévre 6, egészév- detések díjszabás- KELET” az erd- sidoság egyetlen- keink utánnyomá- rás megjelöléséve

Egy szigeti ház- nistának” nevezl, nista szervezet ve- ket, hogy vonulja- ol.

Mert — ugy mon- vezet különválaszt- ionizmustól és a s- lehet más, mint Pa-

Hát jó.

A Cionista Szerv- gaz. De a cionista- tizálhatnak, de eg- résztvenni a pozitív-

Ezzel szemben ne- egész világnak az- rabikra sokkal ke- kötöse, mint a cion-

Azt hisszük, hog- kabb szabad politiz- nak.

Már pedig Maram- tanácsolják el a po- nik, a lelkipásztorok- a politika dolgáiba.

Es még hozzá a

Nem értjük! Evröl-évre változi- zsidó Hit?

Egy évvel ezelött- Tan a maramarosi- Zsidó Pártra kell sz- az a Tan pontosan a- esolja?

Furesa. Nem értj- hogy a tömegek sem- marosi zsidó tömege- van arról, hogy mi-

Mit fognak monda- arról a „rabbanuth”- választatja a Tan és

Gondolja a maram- a Tan és a Nép ügy- kai” manifestumáva

Félő, hogy nemesa- telyének, nemesak a- népek, de a kormány- jó szolgálatot külföld-

Egy ellenzéki le- és negyen vála-

Gyermekkoromban- sene Lupin, Seherloc- ter, vagy más effél- vasásán kapott rajt- ram: „Hogy olvasha- got, esupa lehetetlen-

Nos most, 1933 de- sailless és trianoni b- gazdasági krízis 4-ik- sának első évében, megállapítani, hogy- súlyosan tévedett, am- detekivi regényeinek- dolognak helyegezte.

Mert például miesc- ziaról tesz tanúságo- Leblanc leírja, hogy- Lupin az öt üldözö- zül, ahhoz képest, a- Zsidó Párt cetateal- véséhez szükséges! A- gény valami az uri h- leírása, ha összesen- Györgynek, a nagy- nak a rendőrség elle- carea bukaresti nyo- György ugyan nem u- sokkal rosszabb: elle-

Ezzel kapcsolatban- megállapítani, hogy- sem az irodalmárok n- új idők szavát. Foga- Iunian és dr. Lupu- lehet találni az össze- vonatkozó szakkönyve- Györgynél különböző- Miesoda náivok! Há- ezekkel be fognak ju-